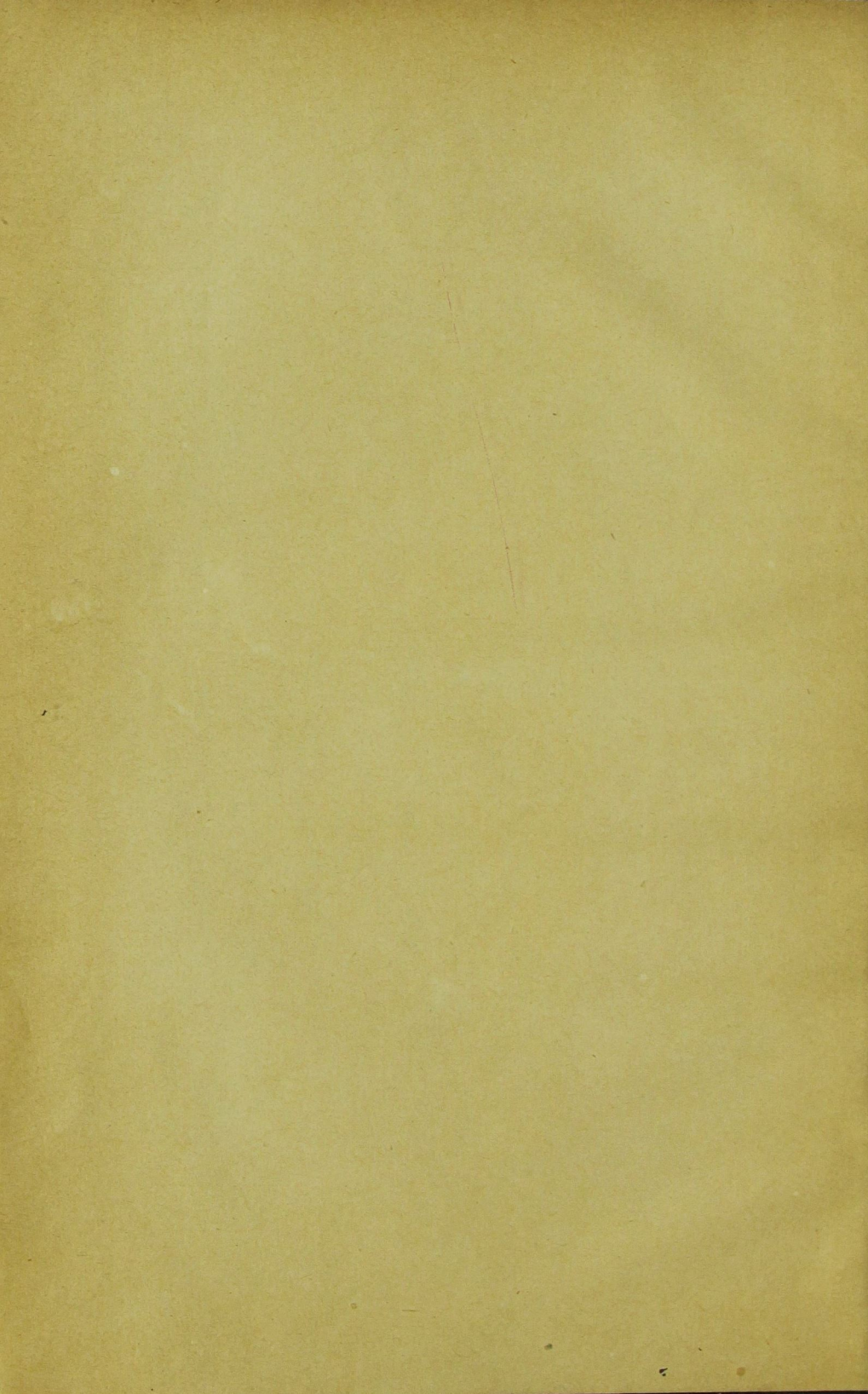

Universitäts-Bibliothek Wien

I

324 276

5

1. - 4
3 Bände 21. 22. 23.
EDITIONES ARCHIVII ET BIBLIOTHECAE
S. F. METROPOLITANI CAPITULI PRAGENSIS.

V.

STATUTA

METROPOLITANAE ECCLESIAE PRAGENSIS

ANNO 1350 CONSCRIPTA.

EDIDIT

Dr. ANTONIUS PODLAHA.

Pretium: 1 C.

PRAGAE 1905.

Sumptibus s. f. metropolitani capituli Pragensis.
Typis archiepiscopalis officinae typographicae Pragae.

EDITIONES ARCHIVII ET BIBLIOTHECAE
S. F. METROPOLITANI CAPITULI PRAGENSIS.

V.

STATUTA

METROPOLITANAE ECCLESIAE PRAGENSIS

ANNO 1350 CONSCRIPTA.

EDIDIT

Dr. ANTONIUS PODLAHA.

PRAGAE 1905.

Sumptibus s. f. metropolitani capituli Pragensis.
Typis archiepiscopalis officinae typographicae Pragae.

I
32427615

Ger. 19. II. 13 H 6 m 5, 7, 8.

Imprimatur.

Pragae, die 25. Octobris 1905.

Ex archiep. Ord. Pragensi.

Nr. 13287a.

Fr. Brusák,
vic. generalis.

Praefatio.

»Statuta« haec quidem iam anno 1867 a doctore Beda Dudik O. S. B. in »Archiv für österreichische Geschichte« (XXXVII. Bd. Erste Hälfte pg. 413—455), etiam separatim sub titulo: »Statuten der Prager Metropolitankirche vom Jahre 1350« publici iuris facta sunt, attamen ex unico tantum codice Nicolsburgensi. Cum haec editio Bedae Dudik sat multa menda, etiam sensum valde mutantia, contineat, cumque in archivio capituli nostri metropolitani »Statuta« in pluribus manuscriptis asserventur, opportunum mihi esse videtur, ut denuo edantur.

Fontes, quos ad editionem nostram comparandam adhibuimus, sunt sequentes:

A Codex membr. bibliothecae metropolitani capituli sign. C CXIX, in quo (fol. 1a—13a) apographum originali fere coaevum invenitur.

B Editio illa doctoris Bedae Dudik e codice Nicolsburgensi (Sig. II. 98) anno 1403 exarato, qui secundum opinionem Bedae Dudik olim Rokyczanensis monasterii B. M. V. canonicorum regularium s. Augustini fuisse videtur.

C Apographum membranaceum anno 1458 exaratum in 22 foliis (21·7×15 *cm*) scriptum, cum sigillo capituli dependente. Apographum hoc in archivio metrop. capituli sub sign. XXXI 12/b asservatur.

In involucro, pariter membranaceo, legitur extrinsecus manu saec. XV. exeuntis exarata inscriptio »Statuta eccle. pragen. confirmata per Pium papam 2um«, dein manu Thomae Pessina a. 1682 adscriptum: »Anno 1458 Pontificatus

Ao 1mo. Statuta Ecclesiae Pragensis S. Viti Martyris, quae sunt confirmata per sanctissimum Dominum Nostrum Pium Papam II^{dum} ad petitionem Wenceslai de Krumlow, decretorum doctoris, pro tunc decani ecclesiae Pragensis, prout habet bulla eiusdem sanctissimi Domini Nostri super hoc, quae etiam acticata est in actis novis scriptorum, et ideo ista statuta, super quibus Bulla ostendit, diligentissime inter secreta Ecclesiae Pragensis debent reponi et conservari, ne dicta confirmatio inutilis videatur. Haec statuta recuperavit et restituit sacrae metrop. ecclesiae Pragensi Bohuslaus Balbinus Societatis Jesu a. 1682.«

Intus manu alicuius canonici saeculo XV. exeunte adscriptum legitur: »Statuta ecclesiae pragensis sancti Viti, sunt ista, quae sunt confirmata per sanctissimum dominum nostrum dominum Pium papam secundum, ad petitionem Wenceslai de Crumlow, decretorum doctoris, pro tunc decani ecclesiae pragensis, prout habetur bulla eiusdem sanctissimi domini nostri super hoc, quae etiam acticata est in actis novis scriptis tempore administrationis dicti decani et administratoris. Et ideo ista statuta, super quibus bulla ostendit, diligentissime inter secreta ecclesiae Pragensis debent reponi et conseruari, ne dicta confirmatio inutilis videatur.« Hac veteriore inscriptione usus est Pessina pro illa sua anno 1682 exarata.

Eadem manus saec. XV. exeuntis adiecit compluribus locis in marginibus notas; ita exempli gratia ad caput »De officio cantoris«: »In Trzebussycz X sexagenas XXVII. gr. habet cantor. C. VII. in privilegiis ecclesiae pragensis«; ad cap. »De officio magistri in theologia«, et quidem ad illa verba, quae salarium eius de villa Hrzimnin et Waczicz respiciunt: »Hodie vicarius archiepiscopi de Zlatnik districtus Pragensis et Hodkowicz pro magistro dabit XX. sexag., quam praepositus Lithomierziczensis dedit pro villa Hrzimynyn

et Wacziez*) e. a. In fine manuscripti Balbinus propria manu adnotavit: »Haec statuta recuperavit et restituit s. Metropolitanæ Ecclesiae Prag. Bohuslaus Balbinus S. I. A. 1682«.

D Apographum in 19 foliis membranaceis (34.3×28.4 cm) pulchre scriptum a. 1586, quod pariter in archivio capituli asservatur sub sign. XXXVI. Involucrum coriaceum ornatum est in fronte artificiose impresso insigni cum inscriptione »GE · PONTANVS · A · BRAITENBERG · M · E · P · DEC · PROT · APOST ·«, in tergo est aliud insigne impressum, in cuius margine legitur: »BENEDICTVS · CHYSSENSIS · A · SSPITZBERG«.

E Apographum in charta (26×29.4 cm) anno 1710 exaratum, quod usui decani inservit. Involucrum coriaceum affabre elaboratum habet in fronte insigne capituli (cum imagine s. Wenceslai), in tergo insigne decani Pauli Axlar.

*) Permutatio illa facta est. a. 1356, cf. A. Frind „Die Kirchengeschichte Böhmens“ II. Bd. pag. 432 „Permutationsurkunde von Zlatnik und Hodkowie.“

Incipiunt statuta ¹⁾ ecclesiae Pragensis. ²⁾

In nomine Domini ³⁾ Amen. Quamvis dudum de nostra et capituli ecclesiae nostrae voluntate et consensu quaedam statuta per certos statutarios ad hoc per nos Arnestum, Dei et Apostolicae sedis gratia sanctae pragensis ecclesiae archiepiscopum, et capitulum ecclesiae nostrae electos, pro ecclesia nostra et personis ipsius fuissent edita, publicata et recepta, tamen quia iidem ⁴⁾ statutarii super pluribus punctis, magnum sine dubio commodum et profectum ecclesiae nostrae concernentibus, concordare non valentes, ea indiscussa reliquerunt, aliqua etiam in eisdem posuerunt et ⁵⁾ talia, quorum quaedam modificatione, quaedam declaratione et quaedam temperamento indigebant, Nos crebris per nonnullos praelatos, ⁶⁾ canonicos et alias personas ecclesiae nostrae pulsati precibus, ut non diffinita diffiniremus, modificanda modificaremus, declaranda declaremus et temperaremus temperanda, statuta huiusmodi per manum Alberti, quondam Wilhelmi de Waycow ⁷⁾, nostrae dioecesis publici ⁸⁾ auctoritate imperiali nec non capituli ecclesiae nostrae iam dictae iurati notarii, in novem cartis pergameni ⁹⁾ conscripta nobis per honorabilem virum dominum Johannem dictum Padwanum ¹⁰⁾, decretorum doctorem, canonicum ecclesiae nostrae, de voluntate et consensu capituli praefatae nostrae ecclesiae praesentata et assignata recepimus, et singula plene et integre auscultavimus, iterum atque iterum legimus et relegimus ¹¹⁾, volvimus et revolvimus

1) C, E ad sanctae. 2) Ita: B, C, E; om. A, D. 3) C, E in Dei nomine. 4) B, C, D, E idem. 5) B om. 6) C, D ad et. 7) B Wayzow, E Woycow. 8) A publice. 9) B pergamenis. 10) B Patwanum. 11) In A post verbum „legimus“ rasura, quae alio atramento et alia manu verbis „et relegimus volu(imus)“ expleta est.

et ponderavimus¹⁾ diligenter. Et quoniam²⁾ plura utilia et permultum necessaria per statuarios eosdem ex causa praemissa obmissa et quaedam posita, quae temperamento, modificatione et declaratione indigebant,³⁾ reperimus in eisdem, ideo praedictorum victi instantia ac fide, qua sponsae nostrae, scilicet sanctae pragensi ecclesiae et personis ipsius sumus obnoxii et astricti,⁴⁾ de consensu capituli nostri quaedam per huiusmodi statuarios praetermissa de novo addidimus,⁵⁾ aliqua autem temperavimus et modificavimus, in aliquibus additione, et in aliquibus detractatione ac declaratione⁶⁾ sumus usi, prout cuilibet praesentem statutorum intuenti libellum clare potest liquere, quem et nullum alium pro statutis ecclesiae nostrae deinceps haberi et teneri volumus, statutis tamen, de quibus superius mentionem fecimus,⁷⁾ in quantum in hoc nostro contentis⁸⁾ libello directe vel indirecte, tacite aut expresse non obviant, in nullo derogare seu ipsa infringere aut revocare volentes. Tenor autem in ipso contentorum per omnia et omnibus⁹⁾ dinoscitur esse talis:

Sequitur proëmium¹⁰⁾ statutorum sanctae
Pragensis Ecclesiae.¹¹⁾

In nomine domini Amen. Cum secundum canonicas sanctiones rectores ecclesiarum uniuscuiusque provinciae et clerici metropolitanae ecclesiae in¹²⁾ divinis¹³⁾ officiis ac aliis ecclesiasticis regulis sequi debeant instituta, iustum est et decens, ut in ea nihil¹⁴⁾ praeposterum reprehensibile aut inordinatum inveniatur omnino, ut quae mater sacerdotalis dig-

1) B ponderamus. 2) Ita B, D; E: „quia“; A, C: qm. 3) A indigebat. 4) C asstricti. 5) In A a scriptore „addidimus“ positum, a correctore in „addidimus“ mutatum. 6) A verba „et in aliquibus detractatione ac declaratione“ in textu ipso omissa in margine suppleta sunt. 7) D fecimus mentionem. 8) B continentur. 9) B, D et in omnibus. 10) A prohemium. 11) In A verba haec rubro colore scripta sunt. B, C, D, E om. 12) C om. 13) In A verba „in divinis“ a scriba ommissa a coaevo correctore suppleta sunt. 14) A, C nichil.

nitatis¹⁾ dinoscitur,²⁾ esse³⁾ possit irreprehensibilis magistra ecclesiasticae rationis. Eapropter, ecclesia nostra pragensi nuper divina disponente clementia in metropolim erecta, statum ipsius et consuetudines quoad divinum officium, mores et vitam in ea ministrantium personarum, cura pastoralis officii nos urgente, efficacibus studiis et inquisitione sollerti curavimus perscrutari, visitationis ad hoc officio exacta diligentia instaurato, volentes, quantum nobis foret possibile, si qua essent indirecta dirigere, noxia subtrahere et salubria procurare, ut, capite primum bene disposito, membra disponantur⁴⁾ rectius consequenter. Licet autem in minoribus constituti noverimus infrascripta, actis tamen visitationis discussis et diligenter recensitis ex depositionibus praelatorum, canonicorum et ministrorum dictae⁵⁾ ecclesiae certo certius invenimus diversos diversas⁶⁾ praetendere⁷⁾ consuetudines antiquas laudabiles abrogatas, novas sola voluntate subintroducitas et sic simpliciter quadam incertitudine⁸⁾ confusa circa ipsas⁹⁾ sentire diversa. Sicque ex perplexibilitate huiusmodi comittebatur plerumque in divinis officiis negligentia, retardabantur temporibus debitis solvi et deponi onera debita et servitia exhiberi consueta, animadvertimus periculosum animabus circa consuetudines iuratas sic in incerto vagari. Unde nos¹⁰⁾ Arnestus, Dei et Apostolicae sedis gratia sanctae pragensis ecclesiae archiepiscopus, habito consilio et deliberatione cum sapientibus nostris, de consensu fratrum nostrorum, praelatorum et canonicorum consuetudines ecclesiae nostrae iam dictae antiquas, laudabiles et honestas, circa quas frequentius et periculosius dubitari consueverat, aliis nihilominus¹¹⁾ in suo robore duraturis, adicientes¹²⁾ aliqua utilia, per modum statutorum in forma debita redigi fecimus ad perpetuam rei memoriam et

2) *D ad* esse. 2) *E* dignoscitur. 3) *D om.* 4) *A* disponentur; *C, D, E* disponentur. 5) *D* praedictae. 6) *B* diversa. 7) *B* pretendentes. 8) *D* necessitudine. 9) *A, C, E* ipsos. 10) In *A* in margine, et quidem abbreviatum hoc modo: „vñ nos“, *B* „Verum nos“, *C, D* „Vnde nos“, *E* „Unde nos“. 11) *A, C* nichilominus. 12) *A* adicientes, *D* adicientes, *E* adjicientes.

describi, ne de ipsis¹⁾ amplius possit dubitari et servitorum exhibendorum, solutione quoque²⁾ onerum incumbentium quisque fucatis ignorantiae coloribus se possit excusare, sicque iurgiorum et discordiarum amputata materia, pacis auctori³⁾ pensum debitae servitutis iugiter persolvatur. Statuimus itaque et firmiter mandamus, ut in praesenti statutorum libello descripta deinceps per praelatos et canonicos nostrae ecclesiae iurentur et pro consuetudinibus et statutis ab eis et omnibus et⁴⁾ singulis clericis de gremio nostrae ecclesiae existentibus habeantur, ac prout et in quantum eorum quemlibet tangunt, irrefragabiliter sub poenis in eis contentis et expressis perpetuo teneantur. Verum quia aetas hominis ab adolescentia sua prona est in malum, nos animarum periculis providere cupientes adicimus,⁵⁾ quod nullius consuetudinis nostrae ecclesiae his statutis explicate non expresse transgressio ad reatum periurii, sed ad aliam poenam extraordinariam, superioris arbitrio moderandam obliget transgressorem, quin immo, si quis statutum quodcunque insertum praesentibus non ex contemptu, sed oblivione, inadvertentia vel levitate quadam solverit⁶⁾, quod suae conscientiae duximus relinquendum, transgressor huiusmodi, si fuerit praelatus, sex grossis argenteis⁷⁾ monetae currentis, si canonicus quatuor, minister⁸⁾ autem⁹⁾ installatus duobus, alii uno ad fabricam nostrae ecclesiae persolutis seu persoluto, aut duarum quinquagenarum, ubi praelatus vel canonicus esset, inferior vero unius tantum quinquagenae, lectione fideliter expleta a reatu periurii, aliis poenis statutorum salvis, penitus sit immunis.¹⁰⁾ Solutio autem poenae huiusmodi, quotiescunque ipsam continget committi, a die commissionis fiat peremptorie infra mensem.

1) Ita A, C, D; E, B loco „de ipsis“ habet „deinceps“. 2) B loco „solutione quoque“ habet: „solutioneque“. 3) A ad et. 4) B ac. 5) A, C addicimus, D adijeimus, E adjicimus. 6) Ita B, C, E; A: solvitur. In D „solvitur“ correctum in „solverit“. 7) C grossos argenteos. 8) B si minister. 9) B aut. 10) B immunis.

De oneribus archiepiscopi pragensis. 1)

Primo igitur a nobis, tamquam a capite sumentes principium, ea, quae circa divini cultus ministerium de consuetudine dumtaxat, cum in iure reliqua teneantur²⁾, nostrum concernunt officium ac onera singula, quae per praedecessores nostros tam dictae ecclesiae quam personis eiusdem sunt expleri solita, breviter declarantes dicimus: In omnibus festivitatis Christi ac gloriosae virginis Mariae matris eius, nec non in dominica palmarum, coenae domini cum duobus immediate³⁾ sequentibus,⁴⁾ festivitatum etiam sanctissimorum patronorum eiusdem ecclesiae, videlicet Viti, Wenceslai⁵⁾ atque Adalberti, anniversario dedicationis ecclesiae ipsius, nec non omnium sanctorum et commemorationis⁶⁾ fidelium defunctorum in ecclesia nostra, Nativitatis⁷⁾ autem⁸⁾ domini nostri Iesu Christi, Paschae, Pentecostis⁹⁾ et gloriosi martyris beati Wenceslai¹⁰⁾ festivitatis¹¹⁾ diebus immediate sequentibus, insuper in ipso anniversario dedicationis¹²⁾ monasterii sancti Georgii, siti in castro pragensi, in eodem monasterio personaliter aut per suffraganeos nostros, seu aliquem ex abbatibus, mitratum tamen,¹³⁾ ad celebrandum missarum sollemnia¹⁴⁾ nos teneri. Et quum memoriale mandatum per salvatorem nostrum ad imitandum humilitatis suae exemplar nobis relictum, quod in die Coenae domini¹⁵⁾ universalis recolit Ecclesia, in ecclesia nostra per nostros praedecessores fuisse dicitur minus sollemniter¹⁶⁾ celebratum, ne¹⁷⁾ futuris temporibus vergat totaliter in abusum, statuimus, quod eodem die mandatum ipsum ac ipsius sollemnitas¹⁸⁾ per nos, si fieri potest, aut suffraganeum nostrum seu praelatum maiorem ipsius ecclesiae tunc praesentem cum cantu, debita lotionem pedum et sermone latino ad

¹⁾ *D ad regula.* ²⁾ *C caueantur.* ³⁾ *B om.* ⁴⁾ *B ad diebus.* ⁵⁾ *A Wenceslai, B Wenzeslai.* ⁶⁾ *B commemoratione.* ⁷⁾ *B nativitate.* ⁸⁾ *B om.* ⁹⁾ *B pentecostes.* ¹⁰⁾ *B Wenzeslai.* ¹¹⁾ *B festivitate et; C festivitates.* ¹²⁾ *B om.* ¹³⁾ *B tantum.* ¹⁴⁾ *A sollemnia, B solempnia.* ¹⁵⁾ *B dudum.* ¹⁶⁾ *A sollemniter, B solempniter.* ¹⁷⁾ *A nec.* ¹⁸⁾ *A sollemnitas, B solempnitas.*

clerum et vulgari¹⁾ ad populum devotissime peragatur. Quo facto omnes praelati de capitulo et canonici praebendati nec non ministri percipientes ad modum canonicorum integras portiones, cuiusmodi sunt noster vicarius et magister scholae,²⁾ mediis praebendatis inclusis, quibus tamen³⁾ non ut duobus sed ut uni ex canonicis victualia ministrentur, ad refectorium nostrae ecclesiae se conferant, quorum cuilibet, duobus mediis praebendatis, ut praemittitur, exceptis, in suo ordine recumbenti unum panem album, piscem assum et vini boni mensuram unam, quae pinta vulgariter⁴⁾ dicitur, ceteris vero ministris et vicariis nostrae ecclesiae mandato huiusmodi interessentibus vinum et cerevisiam in domo nostra, quam vicarius noster inhabitare consuevit, post mandati huiusmodi completionem ad collationem recreationis causa convenientibus, prout tempus patitur, ministramus⁵⁾; ubi autem interessentibus mandati celebrationi suprascripta⁶⁾ victualia non ministraremus, septem sexagenas grossorum loco victualium persolveremus, ministris earundem quarta parte assignata more aliarum portionum inter eos dividenda. Insuper in vigilia Nativitatis Christi et assumptionis virginis gloriosae tantum latinum sermonem ad clerum per nos aut alium facere tenemur. Profitemur etiam ad reparationem fabricae ecclesiae nostrae videlicet in tectis ac ruinis non sumptuosos nos teneri. In sumptuosos vero per vias et modos tales una cum capitulo ecclesiae nostrae debemus occurrere, quod ruinae huiusmodi quantum est possibile restaurentur. Omnibus missas in ecclesia nostra celebrantibus de hostiis et vino pro sacrificio, nec non ad missas conventuales, quae cantantur sub nota, et ad omnes horas nocturnas pariter et diurnas luminaria ac de oleo et balsamo pro crismate suis temporibus providemus. Adicientes,⁷⁾ quod hiemis tempore in delatione cappae brunae de lana intra ecclesiam se debet archiepiscopus suis fratribus de cetero conformare. Singulis insuper annis in anniversario consecrationis suae

1) A vulgari 2) A, B scole. 3) B tantum. 4) A vulgariter.
5) B ministremus. 6) B subscripta. 7) A Addicientes.

unum cereum centum et viginti librarum in loco solito locare tenetur. Qui quidem cereus vel cerei nunquam post diem locationis suae solet vel solent incendi, nisi in exequiis archiepiscopi locantis eundem vel eosdem; peractis vero exequiis cera eiusdem vel eorundem inter canonicos ecclesiae et eos, qui ad modum canonicorum integras habent portiones, pro rata ad instar aliarum dividitur portionum.¹⁾ Hoc ipsum si archiepiscopum mori civiliter²⁾ contingerit per omnia inviolabiliter volentes observari, missa de sancto Spiritu vel de virgine gloriosa prius et ante omnia cum debita sollemnitate³⁾ praemissa. Praeterea, si in vigilia Nativitatis Domini vel alio die quocunque ex tunc usque ad festum purificationis in civitate pragensi archiepiscopus fuerit personaliter constitutus, cum ad dandum colendae⁴⁾ nomine praelatis et canonicis praebendatis quatuor, ministris vero duas sexagenas grossorum, clericis choralibus⁵⁾ viginti et bonifantibus ipsius ecclesiae decem grossos, illis videlicet dumtaxat, qui ad domum suam descendunt et postquam cantum suum coram eo iuxta morem expleverint, et alias non, secundum praefatas consuetudines dicimus obligatum. Tenemur etiam singulis diebus anni in prandio et coena sex chorales clericos pascere, et cuilibet ex sex mulieribus, quae matronae nuncupantur, circa festum omnium sanctorum quindecim grossos argenteos et tres strichonēs⁶⁾ sili-ginis, ac iisdem⁷⁾ matronis insimul omnibus circa carnisprivium porcum salsum, qui perna vocatur, annis singulis ministrare.

De officio praepositi pragensis.⁸⁾

Ad praepositi spectat officium bona capituli nostrae ecclesiae et personarum de capitulo ac ministrorum et personarum eiusdem ad ipsos ratione ipsius ecclesiae spectantia, si ratione metarum vel alia quavis actione⁹⁾ per

1) *A* loco „portionum“ *habet* „per totum“. 2) civiliter = in pace. Cfr. Du Cange Glos. *B* om. 3) *A* sollemnitate, *B* solempnitate. 4) *B* collende. 5) *A* coralibus. 6) *B* strich. 7) *B* eisdem. 8) *D* ad regula. 9) *C* occasione.

alium vel alios occupentur seu impedirentur, disbrigare,¹⁾ nec non personarum capituli et ministrorum ecclesiae homines, si eis per quempiam iniuriae seu violentiae²⁾ fuerint irrogatae, ratione praevia temporaliter defensare, et³⁾ ubi inter huiusmodi homines, vel ab aliis eis questio moveretur,⁴⁾ si eorum domini, qui super hoc⁵⁾ sunt primitus adeundi, in iustitia reddenda forent negligentes, ad praepositum causae ipsius cognitio ac decisio pertinebit, qui si forsitan esset negligens aut remissus, ex tunc quaestio huiusmodi ad archiepiscopalis curiae devolvetur examen. Nec actor reum, ubi uterque est homo ecclesiae, ad iudicium saeculare, sub poena amissionis causae trahere praesumat; poenae etiam simili subiaceat reus, si sponte ad iudicium forense se per actorem, qui non sit homo ecclesiae, trahi patiatur. Verum cum nullus stipendiis propriis⁶⁾ cogatur militare, statuimus, quando praepositum per se vel per suos extra civitatem pragensem pro disbrigatione aut defensione bonorum capituli ecclesiae nostrae memoratae aut personarum ipsius etiam extra capitulum existentium continget⁷⁾ proficisci, si praelatus aut canonicus foret, is, cuius bona disbrigantur aut defensantur, praeposito et suis iuxta facultatem suam expensas ministrabit. Minister vero ad ipsarum praestationem non sit astrictus, si eius redditus grossi summam sexagenarum quindecim census annui non excedunt. Volentes, quod praepositus secundum qualitatem negotii personarum et evectionum⁸⁾ numerum aliquatenus non excedat, in hoc ipsius conscientiam onerantes. Quamvis autem ipse praepositus, qui infra annum a suae promotionis principio presbyter esse debet, nisi de nostra licentia secus esset, non sine causa pro maiori post nos in ecclesia habeatur praelato, quod liquet ex eo, quia primam vocem habet in capitulo, ad offeritorium omnes praecedat, et in processione tamquam maior subsequitur. In sollemnitatibus⁹⁾ etiam, quando nos abesse

¹⁾ *disbrigare* = a molestia et lite liberare. Cf. Du Cange Glos.
²⁾ *B* molestiae. ³⁾ *B* om. ⁴⁾ *B* movetur. ⁵⁾ *A* supra hac. ⁶⁾ *B* propriis stipendiis. ⁷⁾ *B* contingerit. ⁸⁾ *B* erectionum. ⁹⁾ *A* sollemnitatibus, *B* solempnitatibus.

contingit, primam antiphonam incipit, et in privilegiorum subscriptionibus ceteris de capitulo praeponi consuevit, nullam tamen iurisdictionem dinoscitur habere in ipsum¹⁾, qui etiam, ex quacunque causa fuisset absens, ex quadam consuetudine, quae potius corruptela est dicenda, funerales nihilominus²⁾ capiebat portiones, nos id iuri contrarium fore videntes statuimus, quod praepositus in absentia, nisi propter evidentem ecclesie³⁾ utilitatem seu personae suae infirmitatem aut alias iustam et rationabilem corporis necessitatem absens foret, quod conscientiae suae duximus relinquendum, praedictas de cetero funerales non percipiat portiones, qui etiam in domo praepositurae, quae est in minori⁴⁾ civitate pragensi, vel in ea, quae consistit ante fores eiusdem ut, eo frequentius et commodius nostram possit visitare ecclesiam, et non alibi, debet facere residentiam personalem, nisi a residentia huiusmodi a nobis licentia petita pariter⁵⁾ et obtenta foret excusatus. Curare etiam debet ipse praepositus, quod missa iuxta dispositionem bonae memoriae domini Hinkonis olim episcopi olomucensis in capella domus praepositurae in Ugezd⁶⁾ per presbyterum idoneum expleatur taliter, prout in littera capituli nostrae ecclesiae super hoc facta plenius continetur, quem sine causa legitima et evidenti nolumus removeri per ipsum; ubi autem ipse praepositus in procuratione missae huiusmodi foret negligens et remissus, ex tunc dispositionem bonorum huiusmodi cum suo honore ad capitulum nostrae ecclesiae volumus pertinere.

De oneribus⁷⁾ praepositi pragensis.

Praepositus pragensis ad certas cappas et superpellicia⁸⁾ multaque alia ac diversa expensarum onera⁹⁾ ipsi ecclesiae; decano, canonicis et ministris ipsius olim tenebatur, postmodum tamen per dictos decanum et capitulum exstitit ordi-

1) A, C ipsam. 2) A, C nihilominus. 3) B ad necessitatem et.
4) B maiori. 5) B prout. 6) A, C Vgezd, B Vgyezd. 7) A honeribus.
8) B superpellitia, D superpellicia. 9) C honera.

natum, ut¹⁾ omnibus iisdem²⁾ oneribus³⁾ ad unam summam pecuniae redactis, duobus prandiis, quorum unum in die⁴⁾ dominica infra octavas festivitatis Corporis Christi et aliud in dominica proxima post purificationem virginis gloriosae, quae adhuc iuxta praefatas consuetudines ministrare tenetur, dumtaxat exceptis centum sexaginta marcas graves, sexaginta quatuor grossos pro marca qualibet ponendo, annis singulis solvere tenetur, maxime quoad praepositum absentem et non personaliter residentem⁵⁾, nam residenti et praesenti capitulum ex causa rationabili et vera in praedicta summa gratiam facere poterit, prout sibi videbitur expedire. Nos itaque ordinationem huiusmodi ad instantiam dictorum ordinantium approbantes et ne per retardationem solutionis pecuniae memoratae illi, qui de ipsa participant, et praesertim ministri, qui in redditibus et facultatibus non abundant⁶⁾ incommodum successivis temporibus patiantur, eorundem super hoc supplicatione permoti, dicti ordinationi statuentes adicimus,⁷⁾ quod praepositus, qui nunc est, vel qui pro tempore fuerit, medietatem summae pecuniae praedictae in sancti Georgii et etiam medietatem in sancti Galli festivitibus aut saltem infra quindecim dies quodlibet dictorum festorum immediate sequentes in sacristia praefatae ecclesiae consignare et reponere teneatur inter personas praefatas iuxta morem servatum hactenus⁸⁾ dividendas, alias autem praepositus praefatus, nisi in dictis terminis praedicta fecerit cum effectum, vel nisi infra eosdem terminos, beatorum scilicet Georgii et Galli, coram capitulo causa rationabilis de impotentia solutionis vel alia per eum allegata fuerit et probata, ex tunc eo ipso ingressum ecclesiae sibi noverit interdictum, qui si infra alios quindecim dies moram purgare neglexerit, ex tunc a tractatibus capituli et perceptione portionum sit exclusus,

1) *B ad (pro).* 2) *A eisdem.* 3) *C honoribus.* 4) *B om.* 5) In *A* verba „personaliter residentem“ a scriba ommissa, a correctore coaevo suppleta sunt in margine. 6) *A, B habundant.* 7) *A, C addicimus.* 8) *A actenus.*

quas poenas si ulterius per alios quindecim dies praedictos dies quindecim¹⁾ immediate sequentes non purgaverit cum effectu, excommunicationis sententia innodatus existat ipso facto, quam, aut²⁾ praemissorum aliquid si demum sustinerit animo indurato, archiepiscopus ad requisitionem et informationem capituli alias aggravationum sententias procedat ulterius contra ipsum. Adicientes,³⁾ quodsi capitulum damna⁴⁾ aliqua aut expensas propter non solutionem onerum praedictorum incurrerit, ad refusionem⁵⁾ ipsorum teneri eundem. Adicimus⁶⁾ etiam praedictis, si praepositus damna⁷⁾ aliqua in bonis praepositurae pertulerit fide de damno seu damnis huiusmodi capitulo sufficienter facta, praepositum pro parte media et capitulum pro alia media et non amplius in ipsius restauratione esse astrictum. Tenetur etiam ipse praepositus ultra praedicta colendam⁸⁾ dare ministris et clericis choralibus et bonifantibus, prout honori suo viderit expedire. Item pascit quatuor clericos chorales singulis diebus in coena et in prandio, sive praesens fuerit sive absens. Dat etiam cuilibet matronarum ecclesiae duos strichones⁹⁾ siliginis et circa carnisprivium unum salsutium et peciam carnum porcinarum, quae hyzdie vulgariter¹⁰⁾ dicitur, et insimul omnibus matronis eisdem duos grossos et duos pisarum strichones. Campanatoribus vero in antiquis ecclesiae praepulsionibus infrascriptis dat prandia et finito prandio unam mensuram cerevisiae et aliam pro collatione, quae mensura weydro¹¹⁾ seu okow vulgariter¹²⁾ nominatur. Sunt autem antiquae praepulsiones ecclesiae haec,¹³⁾ quae sequuntur: In festo Resurrectionis Domini cum duobus diebus immediate sequentibus, in octava Paschae, in die Ascensionis,¹⁴⁾ in die Penthecostis cum duobus diebus immediate sequentibus, Trinitatis et dedi-

1) *B om* „praedictos dies quindecim“. 2) *B* quorum autem. 3) *A*, *C* Adicientes. 4) *A*, *B*, *C* dampna. 5) *B* refectionem. 6) *A*, *C* Adicimus. 7) *A*, *B*, *C* dampna. 8) *B* collendam. 9) *B* strich. 10) *A* volgariter. 11) *C* wedro. 12) *A* volgariter. 13) *B om*. 14) *B ad* Domini.

cationis Ecclesiae festis, in Nativitatis¹⁾ et Epiphaniae festis, item in festivitibus sanctae Mariae, videlicet Anuntiationis, Nativitatis, Assumptionis et Purificationis, item in festis patronorum Viti, Wenceslai, Adalberti, Ludmillae, Quinque fratrum et beati Procopii, item Johannis Baptistae, Michaelis,²⁾ in Cosmae et Damiani festivitibus, apostolorum omnium³⁾ item Laurentii, Georgii, Mauriti, Inventionis et exaltationis sanctae Crucis, Omnium sanctorum, Martini, Nicolai, Margaretae, Katherinae, Mariae Magdalenaе, dedicationis capellae sancti Wenceslai, translationis sanctorum Wenceslai et Adalberti, alationis reliquiarum, in octava sancti Wenceslai et sancti Grisogoni festis.⁴⁾ Novae vero sunt in festivitibus quatuor doctorum, item Lucae et Marci euangelistarum, Conceptionis sanctae Mariae, Corporis Christi et sanctae Marthae.

De officio decani pragensis ecclesiae.

Decanus vero, ad quem divini officii dispositio et negligentiarum circa illud commissarum correctio pertinet, debet a die confirmationis suae infra mensem inchoando apud⁵⁾ ipsam ecclesiam continuo residere et officio nocturno pariter et diurno iuxta posse suum interesse ac infra annum ad sacerdotium promoveri, et ubi per nos vel aliquem ex nostris suffraganeis aut aliquem abbatum missarum sollemnia⁶⁾ seu alia divina officia in sollemnitatibus,⁷⁾ diebus videlicet illis, quibus ad hoc per nos vel eos tenemur, ut superius est expressum, non possent⁸⁾ propter nostram vel eorum absentiam aut aliud impedimentum in ea celebrari, decanus ipse per se vel per alium canonicum hebdomadarium⁹⁾ impedimento existente, canonico etiam hebdomadario¹⁰⁾ ex causa legitima, quod ipsius conscientiae relinquimus, facere non valente, per alium concanonicum, quo impedito aliquis

1) *B ad Christi.* 2) *A Michahelis.* 3) *B „Michaelis, Cosme et Damiani, in festivitibus apostolorum omnium.“* 4) *B festi.* 5) *A aput.* 6) *A sollempnia, B solempnia.* 7) *A sollempnitatibus.* 8) *A possunt, B posset.* 9) *A, B, C ebdomadarium.* 10) *A, B, C ebdomadario.*

ex mediis praebendatis vices nostras suppleat in hac parte. Ad decani etiam spectat officium in causis necessariis et utilibus capitulum convocare, ad cuius vocationem omnes de capitulo venire tenentur in virtute praestiti iuramenti, et quotiens¹⁾ aliqua negotia capitulum tangentia minora et plana occurrerint,²⁾ quorum expeditio haberi non possit nisi impensis mediantibus et expensis, ne capitulum ea occasione³⁾ necesse habeat congregare, poterit mandare sacristae cum canonicis, qui tunc praesentes fuerint in ecclesia, ut in expeditione ipsorum de communi pecunia ad summam unius sexagenae grossorum pro vice qualibet impendat pariter et expendat, rationem de expensis huiusmodi in capitulo generali, quod proxime occurrerit⁴⁾ facturum. Ad eum praeterea, vel cui committendum duxerit, pertinet investire seu installare et in possessionem corporalem mittere praelatos, canonicos et ministros ecclesiae. Cui si praedictorum aliquis vestem aut munus aliud quodcunque ex liberalitate dare voluerit, praedictis actibus totaliter expeditis,⁵⁾ reputamus honestum, eos tamen invitos ad hoc faciendum per eum coartari⁶⁾ posse penitus inhibemus. Eidem cum⁷⁾ vicarias canonicorum vacare contingerit,⁸⁾ statuto, quod infra sub rubrica de vicariis canonicorum sequitur, salvo, tenentur ipsi canonici tantum de gremio ecclesiae infra iuris terminum ad illas personas idoneas⁹⁾ praesentare, quae in praesentia canonici praesentantis et cantoris ecclesiae examinatae per ipsum, si idoneae¹⁰⁾ forent repertae, admitantur, alias indignis repulsis in eorum locum personas idoneas et etiam de gremio ipsius ecclesiae, et non aliunde, tenebitur pro vicaris deputare. Mortuo etiam vicario canonici in remotis agentis, de cuius vicino adventu spes non habetur, decanus de vicario, modo quo supra, statim providebit ecclesiae, etiam termino superius expresso non exspectato, prout hactenus, ut dicitur,

¹⁾ *A* quo ciens. ²⁾ *B* occurrunt. ³⁾ *B* ratione. ⁴⁾ *B* occurrit. ⁵⁾ *B* expletis. ⁶⁾ *A*, *B*, *C* coartari. ⁷⁾ *B* loco „inhibemus. Eidem cum . . .“ *habet* „inhibemus eidem. Cum . . .“ ⁸⁾ *A* contingeret; *D*, *E* contigerit. ⁹⁾ *A*, *C* ydoneas. ¹⁰⁾ *A*, *C* ydoneae.

fuit tentum et servatum; verum si canonicus infra iuris terminum non praesentaret,¹⁾ lapso termino decanus de persona idonea²⁾ providebit secundum modum et formam iam praemissam.³⁾ Cedente autem vel decedente vicario canonicus illico infra tempus praesentationis praedictum de persona idonea⁴⁾ provideat, ne ecclesia, quantum ad personam vicarii cedentis aut decedentis, obsequio debito fraudetur, qui tempore officii seu servitii sui pro suis laboribus portiones cum vicariis⁵⁾ capiet, quousque de alio vicario foret provisum, hoc ipsum circa vicarios praelatorum servare volentes. Spectat etiam ad decani officium, quotiens⁶⁾ sollemne⁷⁾ funus occurrerit, de pulsu campanarum disponere et pro sepeliendis corporibus, principum et archiepiscoporum videlicet intra ecclesiam, praelatorum autem in capitulo, sed canonicorum neenon ministrorum et clericorum maiorum seu etiam benefactorum ecclesiae in ambitu, ceterorum vero in cimiterio extra ambitum locum congruum assignare. Instituit etiam et destituit ex causis legitimis matronas ecclesiae, de quarum officio loco suo aliqua inferius etiam submittemus. Nec aliquis litteras, cuiuscunque tenoris exstiterint, eo irrequisito, ut horam competentem lectioni earundem assignet, ne divinum officium, quod dividi non debet, perturbetur, in ecclesia publicare valeat antedicta. Providentes insuper, ne ea, quae cultui divino, pia fidelium devotio condonavit, per ministros ecclesiae, quorum sunt custodiae commendata, dissipentur⁸⁾ aut usibus aliis latenter applicentur, statuimus quod decanus ipse a die confirmationis suae infra trium mensium spatium, assumptis sibi duobus canonicis senioribus, qui apud⁹⁾ ipsam ecclesiam residentiam faciunt personalem,¹⁰⁾ de universis mobilibus rebus ecclesiae inventarium faciat, quod suo et ipsorum canonicorum sibi in hoc assistentium sigillo fideliter consignatum¹¹⁾ in archivis ecclesiae statim

1) *B* presentatur. 2) *A*, *C* ydonea. 3) *D* praemissas. 4) *A*, *C* ydonea. 5) *D* vicario. 6) *D*, *E* quoties. 7) *A* sollempne, *B* solempe. 8) *B* dispergantur. 9) *A*, *C* apud. 10) *B* specialem. 11) *A* consignatum et . . . *B* consignari et . . .

reponere teneatur, ac huiusmodi res ecclesiae de triennio in triennium una cum eisdem vel aliis duobus canonicis revidere teneatur. Quotiens etiam rebus ipsis novus custos aut sacrista fuerit deputandus, easdem conscriptas sub suo et duorum huiusmodi canonicorum testimonio custodi novo aut sacristae fideliter et diligenter conservandas teneatur sub certo numero designare. Praemissis addendo statuimus, quod decanus ipse singulis annis apparatus singulorum altarium conspiciat et conscribi faciat, et si qua deperdita seu distracta repperit, restaurari faciat universa, distractores et deperditores huiusmodi poena debita coërcendo.¹⁾ Insuper cum littera quaecunque et a quocunque praeposito, decano et capitulo dirigitur, sub poena periurii praepositus aut decanus vel canonicus coniunctim seu divisim, nisi in eorum, quibus et ad quos dirigitur, praesentia ipsam aperire aut legere non praesumant.

De oneribus decani pragensis.²⁾

Decanus singulis annis de villa Polehrad³⁾ solvit sex marcas grossorum pragensium⁴⁾ in Adventu Christi, eo die videlicet, quo in vespers ad Magnificat antiphonam »O sapientia« incipit, dat pitantiam⁵⁾ ministris et clericis ecclesiae. Infra festum Natalis Domini eisdem personis ecclesiae, quibus et praepositus dat colendam iuxta decentiam sui status. Singulis etiam diebus in prandio et in coena pascit duos chorales clericos, non quotidie⁶⁾ eosdem numero, sed alternis vicibus nunc hos nunc illos, quos custos chori duxerit ordinandos. Explet etiam ipse decanus et alia onera, quae in regula ecclesiae continentur, ad quam regulam ipse personaliter immediate post primam cum praelatis, cano-

¹⁾ A, B, C cohercendo. ²⁾ A erronee: De officio decani Praegensis ecclesiae. B Sequitur de oneribus decani rubrica. ³⁾ B Polhrad. ⁴⁾ B om. ⁵⁾ Pitantia vel *pictantia*, portio monachica in esculentis ad valorem unius pictae (monetae comitum Pictaviensium minutissimae fere omnium monetarum), dein cibus generatim, pastus, refectio. Du Cange III, pars I. col. 257—258. ⁶⁾ A, B cotidie.

nicis, ministris installatis et hebdomodariis,¹⁾ qui ibidem prout praesentes fuerint, ad locum solitum se conferat, ipsius lectionem auditurus, in qua nullus impositionem anniversarii seu memoriae etiam cuiuscunque personae sine ipsius decani conscientia facere praesumat, alias in poenam unius sexagenae grossorum pro fabrica ecclesiae nostrae incidit eo ipso.²⁾ Adicientes,³⁾ quod testamenta seu legata facta ecclesiae, ne per oblivionem vergant in abusum, per eum ipsi regulae inserantur infra mensem.

De officio et oneribus archidiaconi pragensis.

Archidiaconus pragensis infra annum a die possessionis pacificae ipsius archidiaconatus adeptae ad diaconatus⁴⁾ ordinem, alias eodem sit ipso facto privatus, se faciat promoveri. Qui quidem ratione officii sui, si praesens est, alias vices eius gerens, vel is, cui ipse duxerit committendum, in ordinatione clericorum pronunciat⁵⁾ clericos ordinandos. In matutinis sancti Sabbati lamentationem, quae incipit »Oratio Jeremiae prophetae« et ipso die ante benedictionem fontis hymnum⁶⁾ »Exultet iam angelica«, si praesens est, alias aliquis ex archidiaconis vel canonicis aut installatis de ecclesia praemissa, cantat sub nota, cui ipse archidiaconus de quatuor grossis providebit. In sollemnitatibus,⁷⁾ cum archiepiscopus personaliter officiat, ipse cum scholastico⁸⁾ facit officium praecentorum. Singulis etiam diebus in prandio et coena pascit duos clericos chorales vicibus alternis, recipiendo scilicet nunc hos nunc illos. Iuridictio vero sua, quam extra ecclesiam habet in archidiaconatu suo, in libello⁹⁾ nostrarum constitutionum provincialium,¹⁰⁾ in quo etiam iurisdictionem aliorum archidiaconorum nostrae dioecesis explicavimus, est descripta.

1) *A, B, C* ebdomadariis. 2) *B* loco »eo ipso« habet »ipso facto«. 3) *A, B, C* Addicientes, *D* Adicientes, *E* Adjicientes. 4) *A* dyaconatus. 5) *B* prenuntiat. 6) *A* ympnum, *B* impnum. 7) *A* sollemnitatibus. 8) *A* scolastico. 9) *A* om »in libello«, *B* loco »in libello« habet in statuto. 10) *B* om provincialium.

De officio et oneribus scholastici pragensis.¹⁾

Scholasticus ecclesiae nostrae, qui non tenetur aliter ad susceptionem sacerdotii, quam praepositus ratione praelaturae suae, cancellarius est capituli et debet habere unam clavem de capsâ, in qua reservatur sigillum capituli, aliam decanus et tertiam canonicorum aliquis per capitulum ad hoc specialiter deputatus. Reficit, et etiam cum opus est, de novo construit una cum capitulo, si tamen est canonicus praebendatus, et tunc solum iuxta ratam eum veluti alium canonicum concernentem, scholas ecclesiae pragensis, et hiemis²⁾ tempore, etiam si canonicus praebendatus non sit, de straminibus pro choro sancti Viti, quamdiu expedit ad sufficientiam, providere tenetur, duos clericos chorales in coena et prandio, si est canonicus praebendatus nostrae ecclesiae, seu etiam extra ipsam habens competentia³⁾ beneficia et duo minime vel unum pingue, ut supra praediximus⁴⁾, singulis diebus⁵⁾ pascere tenetur. De causis omnium rectorum scholarum civitatis et dioecesis pragensis et suburbiorum eius tamquam eorum ordinarius iudicialiter habet cognoscere et ipsas ratione praevia terminare. Rebelles per suspensionem a rectoria⁶⁾ scholarum compescendo, quam si per unum mensem animo sustinuerint indurato, regimine privare poterit rectoriae.⁷⁾ Ad quem etiam examen seu approbatio rectorum scholarum pertinet, vel eum, cui vices suas commiserat in hac parte.

De potestate capituli pragensis et quod praepositus, archidiaconus et scholasticus habent vocem in capitulo ratione suarum dignitatum.

Praelatorum officiis ac oneribus,⁸⁾ prout quemlibet eorum concernunt in specie, breviter pertractatis, ea, quae capitulum ut capitulum et demum, quae canonicorum et

¹⁾ *D ad regula.* ²⁾ *A hyemis.* ³⁾ *A conpotencia.* ⁴⁾ *Ita A, C; B diximus, D, E proximis.* ⁵⁾ *B om „singulis diebus“.* ⁶⁾ *B rectoria.* ⁷⁾ *B loco „regimine privare poterit rectoriae“ habet „privare poterit rectoria“.* ⁸⁾ *A honeribus.*

ministrorum quemlibet in specie concernunt, brevissime duximus perstringenda. Profitemur enim, quod ecclesia pragensis destituta pastore seu praelaturis de capitulo, videlicet praepositura, decanatu, archidiaconatu pragensi ac scolastia¹⁾ vacantibus, capitulum posse²⁾ libere eligere de ecclesia vel extra personas idoneas,³⁾ quas honori et utilitati ecclesiae melius⁴⁾ noverit profuturas, quae praelaturis praeficiantur iam dictis, declarantes praepositum, archidiaconum pragensem ac scholasticum sic praefectos — de decano enim non revocabatur in dubium — ratione praelaturarum suarum vocem habere in capitulo, cum ipsi censeantur columnae⁵⁾ ecclesiae, et sic ad ipsos⁶⁾ commodum et incommodum ecclesiae principaliter pertinet, cui per tractatus maturos capituli providetur. Quamvis autem decanus ratione decanatus, etiam si canonicus praebendatus non sit, canonicas capiat portiones, praepositus tamen, archidiaconus et scholasticus, nisi sint canonici praebendati, ex consuetudine hactenus tenta inconcusse ab ipsis penitus excluduntur. Eligit etiam capitulum ipsum personas idoneas⁷⁾ in canonicos ad praebendas vacantes, regali dumtaxat praebenda excepta, confert officia omnia et altaria in ecclesia, custodia pragensi et vicaria nostra, nec non sanctorum Silvestri et Laurentii altaribus aliisque archidiaconatibus⁸⁾ praeter pragensem, quae omnia ad archiepiscopi, vicaria praepositi, sanctae Trinitatis et sancti Stanislai capellis, quae ad praepositi, item vicaria decani ac altaria capellae omnium Sanctorum in ambitu pragensi, cui per duos deservitur ministros, quae ad decani, et vicaria scholastici, quae ad ipsius scholastici collationem pertinere noscuntur, dumtaxat exceptis.

Qui possunt ad beneficia in ecclesia pragensi sita praesentare perpetuo, et qui non.

Nulla persona, regibus Boëmia⁹⁾ et eorum heredibus ac praelatis ecclesiae, quos honorari praerogativa congruit¹⁰⁾ ampliori, dumtaxat exceptis, ad beneficia, quae quis in ipsa

¹⁾ B scolasteria. ²⁾ B potest. ³⁾ A ydoneas. ⁴⁾ B om „melius“.

⁵⁾ A, B columpnae. ⁶⁾ B eos. ⁷⁾ A ydoneas. ⁸⁾ A archydiaconatibus.

⁹⁾ C Bohemie. ¹⁰⁾ B congerit.

ecclesia canonice de novo creaverit seu fundaverit, nisi tantum vitae suae tempore, ius habeat praesentandi. Nec is ius huiusmodi in alios, quam in archiepiscopum vel capitulum seu aliquos ex praelatis ipsius ecclesiae, nostro nihilominus¹⁾ et capituli ecclesiae nostrae ad hoc accedente consensu, facultatem habeat transferendi.

Ad quem pertinet²⁾ administratio vacante sede archiepiscopali et aliis praelaturis et beneficiis quibuscunque vacantibus in ecclesia nostra.

Sede archiepiscopali vacante spiritualium et temporalium sedis ipsius administratio ad capitulum, personam seu personas, quam seu quas ipsum capitulum ad hoc duxerit deputandam seu deputandas, dinoscitur pertinere. Praepositura vero, archidiaconatu aut scholastia³⁾ vacantibus seu vacante ad decanum et unum de capitulo, quem capitulum ad hoc deputaverit, administrationem ipsorum seu ipsius pertinere declaramus. Ipso etiam decanatu vacante ad praepositum et unum de capitulo similiter per capitulum deputando⁴⁾ ipsius administratio pertinet. Exercitium vero curae, quae decanatu et archidiaconatu praedictis imminet,⁵⁾ vicedecanus et vicearchidiaconus a nobis vel vices nostras gerentibus recipere debent et tenentur. Praebendarum autem canonicalium, obedientiarum, altarium seu aliorum quorumcunque beneficiorum in ecclesia vacantium custodia — eis tamen,⁶⁾ quae ad nostram collationem pertinent, de quibus supra mentionem fecimus, dumtaxat exceptis, quorum custodia ad nos spectat, — ad decanum solum ex antiqua consuetudine noscitur pertinere.

Qui tenentur⁷⁾ ad procuracionem capparum de serico.

Cum ecclesia nostra auxiliante Deo in metropolim sit erecta, decens et iustum est, ut ipsa in antea eo decentio-

1) A, C nichilominus. 2) B pertineat. 3) A scholastia, B scolasteria. 4) B deputandum. 5) B imminet. 6) B tantum. 7) A, B teneantur.

ribus fulciatur ornamentis, quo aliis est celsiori dignitate praelata, statuimus itaque, quod archiepiscopus consecratus de novo a¹⁾ consecrationis suae, ceteri praelati ecclesiae et ²⁾ archidiaconi in eadem, nec non canonici etiam non prae-bendati, insuper custos et ministri, qui canonicales integras percipiunt portiones, cuiusmodi noster vicarius et magister scholae³⁾ esse noscuntur, a receptionis suae tempore infra trium mensium spatium, archiepiscopus videlicet et praelati secundum status sui decentiam, canonici vero et alii ad valorem trium sexagenarum ad minus cappam sericeam eorum quilibet emere et omni tergiversatione aut excusatione postpositis, custodiae sacristae ecclesiae effectualiter consignare⁴⁾ teneantur, alias archiepiscopus lapso termino praedicto, ⁵⁾ decem sexagenas grossorum pragensium fabricae pragensis⁶⁾ infra octo dierum spatium praedictos tres menses immediate sequentium consignare⁷⁾ teneatur, ceteri vero ab ingressu ecclesiae tamdiu sint suspensi, donec, quod praemittitur, fecerint cum effectu.

Qualiter providendum sit ruinis sumptuosis
fabricae pragensis.

Cum autem nos et capitulum nostrum ruinis sumptuosae fabricae⁸⁾ ecclesiae nostrae occurrere debeamus, nos circa hoc de oportuno remedio providere volentes, ut fabrica ecclesiae nostrae noviter inchoata, cuius structurae insistitur, eo celerius ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et beatissimorum martyrum patronorum nostrorum Viti, Wenceslai atque Adalberti possit consumari, statuimus, quod archiepiscopus a suae promotionis principio quinquaginta sexagenas grossorum pragensium, praepositus, decanus, archidiaconus, scholasticus et custos, si non fuerint actu apud⁹⁾ ecclesiam residentes, oneribus¹⁰⁾, quibus ecclesiae sunt obnoxii, ante omnia deductis, medietatem omnium

1) B ad die. 2) B om „et“. 3) A, B, C scole. 4) B assignare.

5) B praescripto. 6) B ad ecclesiae. 7) B assignare. 8) B om. 9) A apud,

10) A honeribus.

fructuum, ubi autem residentiam facerent¹⁾ personalem, eorum quilibet, videlicet praepositus decem, decanus quinque, archidiaconus quinque, et custos quinque sexagenas grossorum praedictorum infra unius anni spatium a tempore possessionis adeptae, scholasticus vero duas et canonicorum quilibet noviter assecutus praebendam, oneribus similiter, si quae eisdem incumbunt primo deductis, omnes²⁾ fructus primi anni partis³⁾ eum contingentis,⁴⁾ in quibuscunque rebus consistant, seu undecunque et qualitercunque proveniant, anno gratiae pro canonico defuncto more solito reservato, dictae fabricae, seu personis, quibus cura eius fuerit commissa, assignare et solvere teneantur. Ubi autem canonicus residentiam personalem faceret, ex tunc medietatem medietatis, eum⁵⁾ primo anno contingentis⁶⁾, fabricae similiter infra tempus praedictum assignabit. Contrarium faciens, sive praelatus sive canonicus fuerit, a perceptione fructuum omnium beneficii sui tamdiu sit suspensus, quousque, quod praemittitur, effectui debito curaverit mancipare. Opere autem fabricae expedito pecunia sic obveniens in sacristia sub tribus clavibus superius in eo, ubi agitur de officio scholastici,⁷⁾ expressis, fideliter conservetur et in usus fabricae de consensu archiepiscopi et capituli expendatur.

An praelati, canonici et ministri ecclesiae pauperes suos exactionare⁸⁾ possint.

Nullus praeterea praelatorum, canonicorum seu etiam ministrorum ecclesiae in homine seu hominibus sui beneficii aliquod subsidium, si praelatus foret, aut minister, sine archiepiscopi, qui fuerit pro tempore, canonicus autem sine capituli licentia exigere et recipere audeat vel praesumat; contrarium faciens duplum eius, quod recipit, decano et capitulo infra mensem sub poena periurii assignare teneatur,

1) *B* fecerint. 2) *B* omnis. 3) *B* partem. 4) *B* contingentem.

5) *B loco* „medietatem medietatis, eum . . .“ *habet* „medietatem, medietatem enim . . .“ 6) *B* contingentem. 7) *B* de scolastici officio.

8) Exactionare aliquem = exigere ab aliquo.

qui, eo eis, a quibus est receptum, restituto, residuum in communem utilitatem ecclesiae sub poena praedicta convertere non obmittant.¹⁾ Nec aliquis eorundem seu quorumcunque clericorum ecclesiae nostrae arma offensibilia in ecclesia vel etiam extra, cum hoc alias iure communi prohibeatur clericis, deferre audeat²⁾ sine nostra speciali licentia, nisi extra civitatem foret in itinere constitutus; qui si secus fecerit, semel tantum per decanum, ut arma huiusmodi deponat, requisitus, ab ingressu ecclesiae eo ipso per unum mensem sit suspensus.

De inventario.

Ut autem rerum ecclesiae habeatur plenior certitudo et easdem tollatur occulte materia distrahendi, statuimus, ut archiepiscopus, qui foret pro tempore, in principio sui regiminis de clenodiis et rebus sacristae custodiae commendatis, ceteri autem praelati, canonici et ministri ecclesiae ac eorum quilibet statim post receptionem suam de universis redditibus grossis sui beneficii, nec non rebus mobilibus, si quas in bonis beneficii huiusmodi, quod adipiscuntur,³⁾ invenerint, inventarium sufficiens faciant sub suae fidei sacramento eius⁴⁾ copiam praepositis aliisque praelati et canonici ipsius capitulo, ministri vero decano infra mensis spatium a die requisitionis per capitulum vel decanum super hoc sibi facta,⁵⁾ quavis excusatione cessante, facturum et assignaturum⁶⁾ cum effectu.

De sindico et notario capituli.

Statuimus insuper, ut capitulum nostrae ecclesiae syndicum et notarium publicum, idoneos⁷⁾ tam in forensi quam in iudicio ecclesiastico super certo salario habeant, quos revocare possint et mutare quotiens opus foret, salario tamen ipsis pro rata temporis assignato.

¹⁾ *B* obnitatur. ²⁾ *B* audeant. ³⁾ *B* om „quod adipiscuntur.“

⁴⁾ *B* cuius. ⁵⁾ *B* facte. ⁶⁾ *B* facturi et assignaturi. ⁷⁾ *A* ydoneas.

De praerogativa canonicorum in sacris ordinibus constitutorum.

Cupientes, ut canonici nostrae ecclesiae eo fixius ferventiusque ad divinum servitium se disponant, quo spe praemii invitari aut metu poenae ad illud magis viderint se arctari, in hoc itaque iuri communi aliquid distractionis apponentes, statuimus, quod nullus praelatus aut canonicus nostrae ecclesiae, cuiuscunque praeeminentiae, dignitatis aut conditionis existat, ante susceptum subdiaconatus ordinem vocem in capitulo aut stallum in choro possit vel debeat obtinere, decernentes, installatum posterius, in sacris tamen constitutum ordinibus, in stallo, optione et aliis iuribus canonicalibus debere praecedere prius installatum, in minoribus ordinibus constitutum, licet constituto in minoribus de canonicatu prius alio sit provisum, prout hoc ipsum de consuetudine hactenus in ecclesia nostra est servatum. Inhibentes nihilominus sub poena periurii, quod praelati et canonici ecclesiae nostrae,¹⁾ personae cuiuscunque praeeminentiae, dignitatis aut conditionis existat, stallum non possint concedere, nisi caractere subdiaconalis²⁾ ordinis esset insignita, et quum interdum aliqui ex canonicis nostrae ecclesiae contra laudabilem ecclesiae nostrae consuetudinem, qua³⁾ posterius installati inferiores esse debent prius installatis, ex quadam indiscreta reverentia contra iuramentum proprium de laudabilibus ecclesiae consuetudinibus servandis per eos praestitum, temeritate propria in vituperium et praepudicium aliorum venientes, posterius installatos praeferunt⁴⁾ prius installatis, nos hoc propter⁵⁾ materiam dissidii⁶⁾ ac⁷⁾ aliorum⁸⁾ malorum, quae ob hoc verisimiliter suscitari possunt, abolere ac⁹⁾ intercipere volentes, praecipimus, quod talia de cetero per quemcunque non praesumantur. Si quis

¹⁾ Ita *C, D, E*; *A, B* om „nostra est servatum. Inhibentes . . . nostrae.“ ²⁾ *A* subdiaconalis. ³⁾ *B* per quam. ⁴⁾ *B* anteferebant. ⁵⁾ *B* aliter. ⁶⁾ *A, C* dissidii. ⁷⁾ *B* et. ⁸⁾ In *A* verba „venientes . . . dissidii ac aliorum“ incuria scriptoris ommissa a coaevo correctore suppleta sunt in margine, attamen a ligatore libri partim abscissa sunt. ⁹⁾ *B* et.

enim ei, quod praemittitur, contrarium fecerit, is, cuiuscunque dignitatis, conditionis aut status existat,¹⁾ ex tunc omnibus canonicis nostrae ecclesiae tunc exstantibus in stallo sit ultimus, eo, quem sibi sic praeferre voluit, in suo sine aliorum praeiudicio stallo remanente.

De optionibus.

Consuetudinem ecclesiae nostrae, per quam antiquioribus ecclesiae ipsius canonicis etiam absentibus iuxta suae installationis ordinem praebendas et oboedientias, quotiens vacabant, optare licebat, quamvis iure fulciatur et certam quoad²⁾ residentes in se contineat aequitatem, tamen quia ipsam damnosam³⁾ ecclesiae experimento didicimus, cum in ea plures praebendae et oboedientiae sint aliis longe minores, quae per negligentiam easdem⁴⁾ tenentium, qui ad pinguiores quotidie⁵⁾ sperant se venturos, tendunt ad peius, et absentes deservientibus ecclesiae facit pares, modificare volentes, de fratrum nostrorum consilio statuimus, quod nullus canonicorum de cetero, nisi qui prius saltem per unum annum continuum apud⁶⁾ ecclesiam vel ad medium miliare de prope divina in eadem visitando, residentiam fecerit personalem, tempore vacationis praebende vel oboedientiae actu resideat, nec hiis⁷⁾ etiam toto vitae suae tempore, nisi pro una vice tantum praebendam, oboedientiam vero quotienscunque occurrerit iuxta antiqui statuti formam optandi habeat facultatem, decernentes praelatos residentes, canonicales praebendas habentes, in praerogativa optionis praebendarum pro una vice dumtaxat, prout praedictum statutum innuit, fore conservandos. Verum ut canonici et alii meliorationem oboedientiarum insistant, statuimus, quod canonicus oboedientiarius omnem meliorationem, quam in oboedientia sua quomodocunque et qualitercunque fecerit, soluto onere suae oboedientiae totam utilitatem eiusdem

¹⁾ B fuerit. ²⁾ B loco „quoad“ habet: „quoque ad.“ ³⁾ A, B, C dampnosam. ⁴⁾ B eas. ⁵⁾ A, B cottidie. ⁶⁾ A apud. ⁷⁾ Ita A, C; B, D: „is“; E: „habens“.

meliorationis,¹⁾ quamdiu eandem tenet oboedientiam, in suos usus convertat, de qua melioratione sub poena privationis huiusmodie oboedientiae infra duodecim dies ipse meliorans capitulo fidem clare facere teneatur. Is vero, qui ipso cedente, renuntiante vel decedente, aut alio modo quocunque oboedientiam dimittente, sibi in oboedientia huiusmodi succederit, etiam de melioratione eadem, quam suus fecit praedecessor ad modum oneris²⁾ oboedientiae, septima videlicet sibi parte tantum retenta, totum residuum eis, quibus debet, persolvat, pro se meliorationem, si quam ultra meliorationem sui praedecessoris fecerit, in totum reservaturus,³⁾ hoc ipsum de aliis successoribus per omnia circa meliorationem huiusmodi observare mandantes. Statuimus insuper, quod oboedientiarius quilibet a die captae possessionis ipsius oboedientiae infra quindenam per iuramentum proprium corporaliter ad sancta Dei evangelia per eum praestandum omnes fructus, redditus et proventus oboedientiae suae una cum omnibus et singulis meliorationibus, si quas fecit suus praedecessor, capitulo distincte et clare dare in scriptis teneatur.⁴⁾ Et nihilominus,⁵⁾ ubi aliqua bona praebendae aut oboedientiae per praedecessorem suum essent quovis modo inbrigata, circa recuperationem ipsorum posse suum, fraude omni postposita, faciat; quod si facere obmiserit, lapso termino praedicto optione ipsa perpetuo sit privatus. Eadem poena canonicum praebendam aut oboedientiam suam sine iuris sollemnitate⁶⁾ cuicunque obligantem seu quovis modo alio inbrigantem,⁷⁾ si hoc infra tempus praedictum capitulo insinuare⁸⁾ neglexerit et pro recuperandis eisdem non fecerit posse suum, volentes percelli. Verum cum dudum capitulariter sit et fuerit ordinatum, quod oboedientiarius quilibet tantum septima parte proventuum, nec non culpīs, honorantiis, pullis, ovis, caseis, lignis pro foco curiae⁹⁾, araturae tantummodo¹⁰⁾

1) *B* melioritatis. 2) *A*, *B* honoris, *C* honeris. 3) *B* reservitur
4) *B* loco „et clare dare in scriptis teneatur“ *habet*: „et clare in scriptis (enumerare) teneatur.“ 5) *A*, *C* nichilominus. 6) *A* sollempnitate, *B* solempnitate. 7) *B*, *D*, *E* inbrigantem. 8) *A* insinuante. 9) *B* supplet „et“. 10) *B* tenimento.

necessariis et foeno ad eandem curiam spectante pro se retentis, de toto residuo capitulo et aliis, quorum interest, teneatur respondere, ne ordinatio huiusmodi quavis ex causa cursu ¹⁾ temporis vergeret in abusum, ipsius effectum ad perpetuam rei memoriam praesentibus duximus inserendum.

De poena onera ²⁾ non solventium.

Quicumque onus ³⁾ oboedientiae, quam tenet, tribus diebus ante terminum, in quo onus huiusmodi explere tenetur, in sacristia plene non deposuerit, seu post terminum infra quindenam causam rationabilem non allegaverit et probaverit eandem, nisi per capitulum de ampliori termino foret induciatus, oboedientia eadem praesentis statuti vigore sit privatus eo ipso sitque perpetuo inhabilis etiam ad oboedientiam aliam quamcunque. Quod in eo, qui onus ⁴⁾ oboedientiae in sanctorum Georgii et Galli festis habet deponere, quoad trium dierum spatium tantum locum habere volumus, ipsum tamen, si in terminis iam dictis onus in loco, de quo supra, plene non deposuerit, vel lapso termino sic, ut proxime praemittitur, moram non purgaverit cum effectu, poenis praemissis volumus subiacere ipso facto.

De praerogativa canonicorum residentiam et in studio privilegiato existentium.

Cum autem propter absentiam quorundam canonicorum nostrae ecclesiae, qui solum, dum emolumentum ⁵⁾ aliquod debent capere, ad residentiam apud ⁶⁾ ecclesiam nostram faciendam se conferunt, quo apprehenso eidem e vestigio valedicentes ab ea abfugiunt, propter quod ipsa in divinis officiis, ut de aliis taceamus, non modicum plerumque detrimentum patitur et est passa, nos circa hoc providere volentes, statuimus, quod absentes canonici corporibus ⁷⁾ tantum praebendarum suarum deinceps sint contenti. Census vero in purificatione virginis gloriosae ac sanctorum Georgii et

¹⁾ B cursus. ²⁾ A honera. ³⁾ A honus. ⁴⁾ A honus. ⁵⁾ A, C emolumentum. ⁶⁾ A aput. ⁷⁾ B corporalibus.

Galli festis nec non pecuniae de montibus obvenientes inter eos tantum, qui canonicas integras percipiunt portiones, mediis praebendatis inclusis, ac etiam canonicos residentes personaliter apud ¹⁾ ecclesiam et divinis officiis, quanto frequentius possunt, ²⁾ interessentes, volumus, quod de cetero dividantur. Si quis autem canonicorum non residentium uno mense vel duobus ante aliquod praedictorum festorum ad ecclesiam se conferret, ³⁾ residentiam apud ⁴⁾ ipsam facturus, ipsum solum pro rata temporis censuum in praedictis festivitibus obvenientium participem fore volumus et non ultra. Eum vero, qui infra unum mensem ad nostram ⁵⁾ ecclesiam ante festa praedicta aut ipsorum aliquod residentiae causa se receperit, pro illo termino nihil ⁶⁾ omnino capere volumus de eisdem. De offertorio ⁷⁾ etiam in coena Domini nec non beatorum Viti, Wenceslai martyrum festivitibus obveniente ita duximus providendum, quod nisi canonicus quicumque apud ⁸⁾ ipsam ecclesiam vel de prope ad unum miliare ante festa praedicta et post ipsa similiter octo diebus immediatis et continuis steterit divina officia in ea frequentando a commodo ipsius totaliter sit exclusus. Offertorium praeterea quotidianum ⁹⁾ per circulum anni obveniens singulis diebus dominicis inter praesentes tantum et divinis interessentes propter divini cultus augmentum statuimus dividendum. Insuper hi ¹⁰⁾ qui volunt et possunt studere et studuerint cum effectu, si de nostra licentia et capituli nostrae ecclesiae consilio in studio privilegiato steterint, in perceptione censuum tantum in praedictis, scilicet purificationis virginis gloriosae et beatorum Georgii et Galli festivitibus et de montibus ¹¹⁾ obvenientium canonicis residentibus et divinis interessentibus officiis per omnia volumus esse pares. ¹²⁾

1) *A* apud. 2) *B* possint. 3) *B* conferat. 4) *A* apud. 5) *B* memoratam. 6) *A* nichil. 7) *A* in textu habet „officio“, quod corrector coae-vus in margine in „offto“ mutavit. 8) *A* apud. 9) *A* cottidianum. 10) *A*, *C* hij, *B* eos. 11) *A* om „et de montibus“. 12) *A* hic demum ad „et de montibus“.

De novitatibus in cantu et legenda non
introducendis.

Quoniam nonnulli in ecclesia nostra suae innitentes prudentiae novitates in cantu et legendis in ecclesia nostra inducere non verentur, nos talia cum sit scandali et aemulationis incitativa,¹⁾ volentes abolere, statuimus, quod nullus de cetero cuiuscunque praeminentiae, conditionis aut status existat, historiam novam, hymnum²⁾ responsorium aut quid simile in ecclesia nostra inducere aut inducta cantare praesumat sine nostra vel successoris nostri, qui pro tempore fuerit, licentia speciali.

De oboedientia in Odolena voda.

Cum ex depositionibus visitationis, quam pridem in ecclesia nostra fecimus, invenerimus de censibus oboedientiae in Odolena voda, quae adventualis dicitur, infra tempus adventus Domini dominis praelatis, canonicis et ministris ecclesiae prandia antiquitus fuisse ministrata, declarando statuimus, ut census dictae oboedientiae ob frequentiore visitationem ecclesiae dicti temporis, diebus singulis, quibus tunc alia non cadit portio, prout et prandia tunc ministrata fuerunt,³⁾ inter praedictos de cetero dividantur more aliarum portionum.

Quod decima montium eo iure, quo funeralia,
ministris debeatur.

Cum retroactis temporibus in ecclesia nostra tentum et servatum⁴⁾ fuerit inconcusse, quod de proventibus funeralium et aliis, quae nomine distributionum quotidianarum⁵⁾ censentur, pars quarta, de pecuniis vero montium pars decima ministris ecclesiae, sine quavis difficultate data fuerit et assignata, quidam tamen contra apostolum plus quam oportet⁶⁾ sapere appetentes, ministris nostrae ecclesiae, qui

¹⁾ A, C incitantia. ²⁾ A, B, C „hymnum.“ ³⁾ B fuerant. ⁴⁾ B observatum. ⁵⁾ A, B cottidianarum. ⁶⁾ B operatur.

in divinis officiis portant pondus diei et aestus, decimam huiusmodi, quae etiam raro cadit, dare¹⁾ ut intelleximus, abnuunt, nisi²⁾ ipsam de gratia se habere profiteantur, nos novitates huiusmodi damnosas³⁾ et perniciosas⁴⁾ exemplo in ecclesia nostra pati nolentes, praesentibus declaramus, decimam memoratam personis⁵⁾ alias⁶⁾ portiones in ecclesia nostra recipere solitis dari debere, eo iure, quo funerales eis dantur portiones.

De officio canonicorum hebdomadariorum.⁷⁾

Canonicus presbiter hebdomadarius⁸⁾ in praepulsationum festis solemnibus⁹⁾ ecclesiae personaliter missam sub nota celebret; quodsi non posset, omni fraude et dolo postpositis, in quo ipsius conscientiam oneramus,¹⁰⁾ tunc per alium concanicum loco sui missam huiusmodi¹¹⁾ cantari procuret, eo autem non valente, ad mandatum decani aliquis ex mediis praebendatis, quod praemisum est, faciat, quo legitime praepedito, installatorum quicumque illud explere omnino teneatur. Quotiens¹²⁾ etiam nos in certis solemnitatibus¹³⁾ diebus, de quibus in alio nostro statuto facimus mentionem, missarum solemnia¹⁴⁾ personaliter celebramus, canonici hebdomadarii¹⁵⁾ diaconus¹⁶⁾ videlicet et subdiaconus¹⁷⁾ in apparatu debito per se vel per concanicum nobis ministrare tenentur, et tunc canonico non hebdomadario¹⁸⁾, nobis pro canonico hebdomadario¹⁸⁾ ministranti, de bursa canonici hebdomadarii¹⁵⁾ quatuor grossi, prout moris est, per sacristam de mandato decani assignabuntur, quavis excusatione cessante.

1) *B om „dare“.* 2) *A „nec“, B „non“.* 3) *A dampnosas.* 4) *B periculosas; D, E pernicioso.* 5) *A propriis.* 6) *B om „personis alias“.* 7) *A „ebdomadanorum“, B „ebdomadariorum“.* 8) *A, B „ebdomadarius“.* 9) *A, „sollemnibus“ B „solempnitatibus“.* 10) *B „honeramus“.* 11) *B cuiusmodi.* 12) *B Quum.* 13) *A „sollempm“, B „solempnitatum“.* 14) *A „sollempnia“, B „solempnia“.* 15) *A, B „ebdomadarii“.* 16) *A „dyaconus“.* 17) *A „subdyaconus“.* 18) *A, B „ebdomadario“.*

De praelatis et canonicis residentibus.

Hortamur praeterea universos praelatos et canonicos residentes, quatenus, cum residentia personalis eos multis faciat praerogativis gaudere,¹⁾ ne apud²⁾ ecclesiam mercenariorum more, pro captandis solum pecuniarum lucris, cum quidam perraro, nisi dum distributiones cadunt, eam visitant, quod non caret³⁾ scrupulo simoniacae⁴⁾ pravitatis, sed ut cum effectu apud⁵⁾ ipsam residere probentur, ecclesiam ipsam diebus privatis⁶⁾ pro audiendis in ea divinis officiis, quanto frequentius poterunt, visitare studeant atque curent, ut per ipsorum praesentiam, ecclesia ipsa se videat et sentiat eo amplius honorata, in hoc ipsorum conscientias onerantes;⁷⁾ dominicis vero et aliis⁸⁾ festivitatum diebus, nisi legitimo fuerint praepediti impedimento, de quo etiam decano fidem facere teneantur, quam decanus sine difficultate debet admittere, praecise missae officio eos volumus interesse. Nullus etiam praelatorum ac canonicorum infra missarum solemnias⁹⁾ querulantes audire praesumat, quin imo¹⁰⁾ pro tunc silentium teneatur ab omnibus et collecta seu oratio nec non evangelium quando leguntur in missa, cum reverentia audiantur.

De mediis praebendatis.

Duo ministri ecclesiae, qui medii praebendati nuncupantur, qui cum in ordine vicis suae hebdomadas¹¹⁾ cum aliis presbiteris tenere debeant, statuimus, quod eorum uterque a die receptionis suae infra annum se faciat in presbiterum promoveri, nec aliquis eorundem per vicarium deservire valeat, sed ambo apud¹²⁾ ipsam ecclesiam residentiam continuam faciant personalem, ad quae¹³⁾ eos per

1) B „faciat eos multis praerogativis gaudere.“ 2) A, C „aput“. 3) B loco „caret“ habet „cum“. 4) B „simonie.“ 5) A, C „aput“. 6) B „prenotatis“. 7) A „honerantes“. 8) B aliarum. 9) A „sollempnia“. B „solempnia“. 10) A, C „ymo“. 11) A, B „ebdomadas“. 12) A, C „aput“. 13) B „atque“.

decanum per subtractionem fructuum beneficiorum suorum volumus coarctari,¹⁾ qui immediate²⁾ post archidiaconos³⁾ et vicarium nostros, demum custos et sacrista, et post alii ministri in stallis chori se collocant iuxta ordinem et morem de consuetudine hactenus observatos. Tenentur autem specialiter duo medii praebendati in die cinerum in reditu processionis de sancto Georgio letaniam decantare et diebus Paschae et Pentecostes festa immediate²⁾ sequentibus in vesperis et missa officium gerere praecentorum.

De officio custodis et sacristae coniunctim.

Custos vero et sacrista, cum habeant officia simplicia, inter ministros ecclesiae computantur, et quamvis uterque eisdem praeficiendus officiis debeat esse vitae probatae et opinionis laudabilis ac etiam in sacerdotio constitutus et certa onera⁴⁾ portent aequaliter, videlicet de funibus et ungentis campanarum et bacillis⁵⁾ seu corrigiis tintinabulorum, patellis, carbonibus, urnis pro aqua ferenda, ampullis plumbeis seu stanneis pro vino et aqua ad sacrificium, thure, myrrha⁶⁾ et librorum omnium ecclesiae choralium ligatura et scopis⁷⁾, ex eo, quia decimum et nonum denarium offertorii, quod per totum annum apud⁸⁾ reliquias et sepulcra⁹⁾ sanctorum in ecclesia cadit, — eo excepto, quod a principio pulsus primarum vesperarum festivitatis sanctissimi martyris Wenceslai¹⁰⁾ usque ad octavas beati Michaelis¹¹⁾ inclusive obvenit, de quo nihil¹²⁾ participant,¹³⁾ — percipere consueverunt. Ad ipsos etiam insimul, licet ad custodem principalius, spectat diligens et fidelis custodia¹⁴⁾ rerum sacristiae, propter quod de cetero uterque singulariter infra mensem a suae promotionis principio de universis rebus sacristiae inventarium clare et distincte faciat, ne circa eas fraus aut dolus possit committi, quod, apud¹⁵⁾ se retenta copia, infra alterius mensis

1) *C* „coarctari. 2) *A, B* „immediate“. 3) *A* „archydyaconos“.

4) *A, C* honera. 5) *B* „baclis“. 6) *A, B, C* mirra. 7) *A* scopas. 8) *A, C* apud. 9) *B* sepulchrum. 10) *A* Wenceslai. 11) *A* Mihahelis. 12) *A* nichil.

13) *B* „percipiant“. 14) *B* om custodia. 15) *A, C* apud.

spatium sub sigillo suo sub poena suspensionis a beneficio decano et capitulo tradere teneatur. Nec rem quaecunque communem ecclesiae personae, cuiuscunque conditionis vel status existat, nisi prius sufficienti cautione recepta, de sacristia extra ecclesiam sub poena praemissa audeat commodare, quae quidem cautio una cum re commodata, die, in qua, et testibus, quibus praesentibus commodatur, in libro, quem ad hoc praedicti habere debent, fideliter describatur. Specialiter tamen ad officium custodis pertinet, cum archiepiscopus in solemnitatibus¹⁾ ad missam se praeparat, eidem indumenta sacra prius aptata congrue²⁾ personaliter ministrare, et ab eo, officio peracto, suscipere et sacristae manibus reservanda consignare, alias hoc ipsum facit sacrista custode absente. Custodum etiam et campanatorum ecclesiae in Orziech et in Ugez d³⁾ villis, qui⁴⁾ eidem subsunt, pleno iure punit et punire debet negligentias⁵⁾ et excessus.

De officio et oneribus sacristae tantum.

Ad sacristam autem specialiter pertinet altaria et ecclesiam pro festivitatum solemnitate⁶⁾ pallis et cortinis ornare, reliquias sanctorum suo tempore exponere et easdem per matronas et bonifantes providos et discretos custodiri procurare. Colligit quoque et reservat offertorium, quod apud⁷⁾ sepulchrum sancti Wenceslai et reliquias sanctorum ponitur, ac pannos sericeos seu balkinos in exequiis funerum vel alias ecclesiae usibus deputatos. Item sacrista ratione bonorum, quae tenet in Welika wes, tenetur duodecim clericis bonifantibus, quos decanus de gremio tantum ecclesiae et non aliunde instituerit, de victu necessario providere, qui singulis diebus nonam diei et post vesperas antiphonam de beata virgine in choro ipsius virginis per se ipsos, alias vero horas tenentur cum aliis ministris et choralibus clericis, quanto frequentius⁸⁾ poterunt, decantare. Habet

¹⁾ B sollempnitatibus. ²⁾ B om „congrue“. ³⁾ A, C Vgez d, B Vgyezd. ⁴⁾ B „que“. ⁵⁾ B „insolentias“. ⁶⁾ A sollempnitate. ⁷⁾ A apud. ⁸⁾ B „ferventius“.

insuper ipse sacrista, dum antiphonam »O clavis David« incipit, ministris et clericis ecclesiae pragensis collationem seu bibitionem iuxta status sui honestatem ministrare.

De officio cantoris.

Cantor prae omnibus ministris ecclesiae tenetur horis canonicis, nocturnis pariter et diurnis, pro posse suo personaliter interesse et ut distincte et debite cantentur providere debet vigilanter, vicariorum canonicorum,¹⁾ diaconorum videlicet et subdiaconorum²⁾ nec non clericorum choralium circa divinum officium perpetratos excessus etiam de virga per se corrigens, presbyterorum negligentias et excessus circa divinum officium decano denunciat, qui ad requisitionem cantoris in summis festivitibus ordinat praecentores, de lectionibus autem in matutinis festivitatum earundem legendis ipse ordinat et disponit, diebus etiam aliis per se vel per alium hoc facit officium. Ab illis, qui in missa epistolam aut evangelium habent legere, prius, an bene legant et in accentibus non peccant, diligenter auscultat, hoc ipsum circa lectiones matutinas facturus. Ipse similiter quod post primam regulam in missa defunctorum evangelium et epistolam, nec non in vigiliis defunctorum lectiones canonicorum vicarii per se vel ex causa legitima et vera, de qua sibi fidem fatere tenentur, per alios legant, informat, et a dominica, qua cantatur »Vidi Dominum«,³⁾ usque ad festum purificationis virginis diebus singulis visitare debet communem clericorum stabam, quibus praecantat cantum in ecclesia canendum, providens attente, ut ipsorum quilibet duo responsoria et antiphonas omnes in laudibus, menti habeat extra librum.⁴⁾ Processiones in ecclesia et extra quoad chorum⁵⁾ suum indistincte ordinat, et magister scholae quoad suum. Ipse etiam insolentias intercipit dum candelae in missa defunctorum inter presbiteros et alios clericos suis temporibus dividuntur.

¹⁾ B „vicario, canonicorum.“ ²⁾ B om „videlicet et subdiaconorum.“ ³⁾ B „Vidimus.“ ⁴⁾ B „menti habeant ex libris.“ ⁵⁾ B „clerum.“

Campanatores autem non ipse, sed hebdomadarius¹⁾, ut ad matutinas, primam et vespervas pulsant, excitare consuevit. Plura etiam alia, praesentibus non expressa, ex consuetudine ecclesiae ipsius concernunt officium, quae nihilominus²⁾ in suo robore volumus permanere.

De officio magistri in theologia et salario
ipsius.

Magister in theologia, quem de cetero apud³⁾ ecclesiam nostrum esse volumus et cuius datio seu provisio ad archiepiscopum cum consilio sui capituli pertinebit, pro personis ecclesiae nostrae et aliis, ipsum audire volentibus, cursum lectionum suarum in biblia annis singulis finita missa mansionariorum in die beati Dyonisii in loco ecclesiae nostrae consueto incipiet, quem usque ad kalendas augusti exclusive continuabit, feriis, quas nostra pragensis observat ecclesia dumtaxat exceptis, qui pro suis laboribus viginti sexagenas grossorum pragensium⁴⁾ de villa Hrzminin⁵⁾ et duobus laneis⁶⁾ cum quartali in Wazicz, bonis nostris patrimonialibus, et decem sexagenas⁷⁾ a capitulo ecclesiae nostrae, annis singulis habebit et habere debet, de quibus noster, qui pro tempore fuerit in praefata nostra ecclesia vicarius, in sanctorum Georgii et Galli festis de bonis praedictis, quae eidem cum suis omnibus iuribus et pertinentiis, silvis exceptis, cum onere⁸⁾ iam dicto praesentibus annectimus et unimus, respondere⁹⁾ tenebitur et debebit, residuo census dictorum bonorum et aliarum obventionum quarumcunque pro suis laboribus sibi reservato. Adicientes,¹⁰⁾ quod si summa viginti sexagenarum praedicta¹¹⁾ vel pars ipsius propter guerram,¹²⁾ grandinem, sterilitatem, alluvionem, ignis voraginem, aut aliam rationalem causam, de qua tamen vicarius noster

1) A, B, C hebdomadarius. 2) A nihilominus. 3) A apud. 4) B om. 5) A Hrzmy, B Zlatnik, Hodkowiez, C, D Hrzminin, E Hrzymuin. 6) D „duobus Layn,“ E „duobus Lan.“ 7) B ad grossorum. 8) A honere. 9) B sibi respondere. 10) B, C Adicientes. 11) B praedictarum. 12) A, C gwerram.

coram archiepiscopo, qui fuerit pro tempore, vel ipsius commissario fidem faciet, haberi non posset, sibi archiepiscopum esse obnoxium, quavis excusatione cessante, ad praestationem summae praedictae, in tanto, in quanto ex aliqua causarum praedictarum sibi de ipsa non fuisset responsum. Verum si magister in theologia saecularis aut regularis haberi non posset, ex tunc valens lector seu baccalaureus in theologia regularis aut saecularis, quemadmodum supra praemittitur, sine more diffugio cum salario ad officium, ut praemittitur, assumatur praedictum, quo lectore aut baccalaureo infirmitate seu alio legitimo impedimento praepedito, statim aliqua valens persona substituatur ab ipso, quae onus¹⁾ substituentis valeat et possit perficere ipsius impedimento durante. Insuper ut triginta clerici chorales moribus et scientia comprobati, de quibus inferius plenius faciemus mentionem, eo diligentius divino valeant insudare officio, quo in temporarium necessitate minorem se senserint pati defectum, statuimus, quod vicarius noster, qui fuerit pro tempore, tempore brumali de panno griseo communi et simplici, qui cosmacz²⁾ vulgariter dicitur tunicam et caputium, aestatis vero tempore tunicam barchanam cuilibet ipsorum annis singulis de bonis villae Lubcowicz prope montem dictum Rzypp,³⁾ quae vicariae nostrae⁴⁾ ex causa iam praemissadamus et praesentibus annectimus, in terminis superius expressatis providere debeat, guerra, grandine, sterilitate, alluvione, igne aut alia causa rationabili eo modo, quo supra, exceptis; tunc enim nos et successor noster de hoc, quemadmodum supra praemissum est, fide sibi facta, defectum huiusmodi in totum et per omnia sine quavis difficultate supplebimus seu supplebit.

De officio magistri scholae.

Magister scholae ecclesiae nostrae omnes portiones canonicales, in quibuscunque rebus consistant, per omnia

1) *A* honus. 2) *B. D, E* kosmacz. 3) In *A* et *C* in margine a coaevo correctore adscriptum; in *C* legitur „Rzippa“, ita etiam in *D* et *E*. 4) *B* vicario nostro.

et in omnibus aequaliter cum canonicis percipit et¹⁾ vicarius noster, habet etiam ipse magister stallum in choro, si est in sacris ordinibus constitutus. Ad cuius spectat officium per se vel succentorem suum, quem tenetur habere idoneum²⁾, in grammatica, logica³⁾ et philosophia⁴⁾ facultatibus, morum quoque⁵⁾ conversatione laudabili, scholares⁶⁾ suos fideliter informare et per se seu custodem scholae diebus festivis et aliis scholares⁷⁾ suos, qui chorum visitant, ut divinum officium debite peragant, regere et eorum negligentias et insolentias discretione praevia coercere.⁸⁾ Cuius negligentiae et excessus circa scholas⁹⁾ per pragensem scholasticum, circa autem divinum ad missam¹⁰⁾ officium per decanum animadversione debita corriguntur. Spargit rosas in choro in prima vespera sancti Viti, matutino¹¹⁾ et missa festi eiusdem, necnon in processione huiusmodi festi, iuxta morem et ordinem hactenus observatos.

De officio tumbarii sancti Adalberti.

Tumbarius sancti Adalberti, qui et plebanus dicitur, omnibus tam clericis quam laicis¹²⁾ intra¹³⁾ muros castri pragensis moram trahentibus per se vel ex causa rationabili et necessaria, ubi scilicet per se¹⁴⁾ non posset, in quo ipsius oneramus¹⁵⁾ conscientiam, per alium ministrat ecclesiastica sacramenta, sanctimonialibus sancti Georgii dumtaxat exceptis, quibus per dioecesim¹⁶⁾ aliqua persona sui ordinis et¹⁷⁾ aetatis provectae, annue¹⁸⁾ deputatur, quae ipsis, cum est opus, ea ministrat, familia etiam ipsius monasterii sexus utriusque omnia sacramenta a dicto tumbario vel ex causa, ut supra praemittitur, commissario eius recipit, quamvis apud¹⁹⁾ ipsum monasterium de consuetudine consueverit sepeliri.

¹⁾ B ut. ²⁾ A ydoneum. ³⁾ A, B, C loyca. ⁴⁾ B phisica. ⁵⁾ B morumque. ⁶⁾ A, B, C scolares. ⁷⁾ A, B, C scolares. ⁸⁾ A, B, C cohercere. ⁹⁾ A, B, C scolae. ¹⁰⁾ B admissos. ¹¹⁾ B in matutinis. ¹²⁾ A, B laycis. ¹³⁾ B inter. ¹⁴⁾ B om „per se“. ¹⁵⁾ A, C honeramus. ¹⁶⁾ A dyoc., B dyecesanum, C dioem, D diocaesan, E diaecesan. ¹⁷⁾ B om „et.“ ¹⁸⁾ B anime. ¹⁹⁾ A, C apud.

De altaristis.

Licet quarta funeralium et ea, quae debetur¹⁾ ratione interessentiae divinatorum officiorum, secundum veritatem, prout sumus informati, tantum vicariis canonicorum nostrae ecclesiae sit debita et debeatur, tamen sanctae Mariae in choro mansionariorum et sanctorum Cosmae et Damiani altarium rectores, nec non altaria privilegiata in perceptione quartae huiusmodi cum vicariis canonicorum concurrunt, nonnulli etiam quarta huiusmodi ex quadam patientia seu tolerantia percipiant,²⁾ de quo nonnumquam vicarii canonicorum causabantur et adhuc causantur. Nos altercationibus huiusmodi, quantum possumus, materiam³⁾ volentes praecludere, altaria, quorum rectores portiones cum vicariis contributione exclusa et ea, quorum rectores inclusa eadem percipere debeant, praesentis statuti serie duximus exprimenda. Inprimis dicimus, quod sanctae Mariae in choro mansionariorum et sanctorum Cosmae et Damiani altarium rectores ratione custodiae reliquiarum gaudent portione. Item sanctorum Jacobi maioris, Silvestri papae, Procopii et sanctae Marthae portione ex privilegio eis per capitulum ecclesiae nostrae dato et concesso potiuntur.⁴⁾ Rectores vero altarium infrascriptorum, qui vicarii non sunt, ratione portionum, quas percipiunt et percipient, annis singulis tamen⁵⁾ contribuent⁶⁾ pro vicariis canonicorum⁷⁾ et ministris non installatis: primo rector altaris in cappella sancti Michaelis⁸⁾ dabit unam sexagenam, item sancti Laurentii duas, sancti Materni⁹⁾ duas, sancti Wenceslai unam, Corporis Christi duas, sancti Stanislai duas, sancti Chrysogoni¹⁰⁾ duas, sanctae Mariae Magdalenae duas, sanctorum Joannis et Pauli unam, sanctae Katherinae in cancellis duas, sanctae Ludmillae unam, sanctae Barbarae unam, sanctae Katherinae et Kunegundis¹¹⁾

¹⁾ B debentur. ²⁾ B percipiunt. ³⁾ B viam. ⁴⁾ B potirentur. ⁵⁾ A, C tm̄, B, D, E tantum. ⁶⁾ B contribuunt. ⁷⁾ B om „canonicorum“. ⁸⁾ A Michahelis. ⁹⁾ B Martini. ¹⁰⁾ A, B, C Crisogoni. ¹¹⁾ B Kunigundis.

unam, sanctorum quatuor doctorum et sancti Erasmi unam, sanctae Elisabeth duas, sancti Lucae unam, sanctorum decem millium militum unam, sancti Dyonisii unam, sanctae Margarethae unam, sanctae Mariae nivis unam, sanctae Trinitatis unam, sancti Brictii unam cum dimidia¹⁾, sancti Gothardi unam, sancti Joannis Baptistae unam, sancti Thomae apostoli unam, sancti Petri apostoli unam, sancti Stephani protomartyris duas, in capitulo altarista sancti Blasii duas, sanctae Dorotheae unam, sancti Bartholomaei duas, duo ministri capellae omnium Sanctorum per unam sexagenam, et altarista sancti Bernhardi duas sexagenas, praemissa tamen non quoad altaristas, qui in praesenti cum vicariis canonicorum capiunt portiones, sed ad successores eorum, non vicarios volentes extendi. Adicientes, quod rectores altarium de cetero in ecclesia nostra erigendorum anno quolibet duas sexagenas grossorum, vicariis et ministris, ut praemittitur, portiones cum vicariis canonicorum habentibus, pro participio portionum,²⁾ etiam si portionibus gaudere nollent, contribuent,³⁾ quavis excusatione cessante. Solutionem autem summae praedictae in sanctorum Georgii et Galli festis, omni dilatione postposita, annis singulis ad manus divisorum ministrorum et vicariorum,⁴⁾ qui pro tempore fuerint, fieri volumus per eosdem.

Quod altaristae debeant esse presbyteri
infra annum.

Verum cum altaristae per fundatores suorum altarium communiter⁵⁾ ad certas missas septimanatim dicendas consueverunt onerari, statuimus, quod si a die investiturae infra annum ad presbiteratus ordinem promoveri neglexerint, se noverint⁶⁾ altaribus suis praesentis statuti vigore eo ipso privatos.

¹⁾ B et mediam. ²⁾ B om „portionum“. ³⁾ B contribuant. ⁴⁾ B om „et vicariorum“. ⁵⁾ B om „communiter“. ⁶⁾ B om „se noverint“.

Quod vicarii omnes infra divinum officium
stent in choro.

Sunt etiam et alii ministri in ecclesia, praelatorum et canonicorum vicarii, qui vice dominorum suorum horas nocturnas pariter et diurnas exacta diligentia decantare tenentur, — nisi iusto impedimento detenti, de quo fidem coram¹⁾ decano facere tenentur, hoc adimplere non possent, — propter quod ipsi de obventionibus ecclesiae communibus certas percipiunt portiones. Circa quos abusum quemdam, quo occasione dominorum suorum, quibus ecclesiam intrare volentibus cum superpelliciis et mitris iidem vicarii occurrentes, per ecclesiam hinc inde discurrunt, et ut frequenter ante fores ecclesiae, quam²⁾ in ipsa, longiorem tractum temporis expendunt dominos suos exspectando,³⁾ fitque⁴⁾ plerumque, quod pauci vel nulli psallentes in choro remanent, abolere volentes, districtius inhibemus, ne de cetero occasione praedicta vel simili chorum ipsorum aliquis exeat. Sed domino cuiuscunque ipsorum ad ecclesiam veniente ad requisitionem famuli ipsius sibi superpelliceum ministret, ad chorum illico reversurus. Eisdem etiam vicariis et ministris, praesertim diaconibus et subdiaconibus districte mandamus, quod in secunda vespera gloriosi natalis domini nostri Iesu Christi et etiam die sequenti scilicet beati Stephani protomartyris tam in vespers,⁵⁾ matutinis, quam⁶⁾ missa, cum electi⁷⁾ per eos episcopi annua peragunt, nullis larvarum monstris seu quibuslibet ludibriis, voce aut gestu inordinatis utantur sed tunicis et dalmaticis, ut consuetum est, induti, cum omni disciplina officium illis sacris diebus congruens, nocturnum pariter et diurnum, reverenter compleant et devote; scriptum est enim: »domum tuam, domine, decet sanctitudo.«

¹⁾ B om „coram“. ²⁾ B quare. ³⁾ B exspectantes. ⁴⁾ B sicque.

⁵⁾ B ad „et“. ⁶⁾ B ad „in“. ⁷⁾ A, B „clerici“.

De vicariis canonicorum nostrae¹⁾ ecclesiae et
salario eorum.

Canonicus quomodocunque succedens canonico in praebenda, si vicarium canonici cedentis vel decedentis invenit²⁾ in ordinibus sibi parem, ipsum pro vicario habebit, quavis excusatione cessante. Item si canonicus altioris gradus fuerit vicario canonici cedentis vel decedentis, nam³⁾ tunc vicarius⁴⁾ sibi, quam primum poterit, se in ordinibus conformabit. Verum, si canonicus non esset in pari ordine cum vicario, canonici civiliter vel naturaliter defuncti, vel se sibi infra unius anni spatium nollet in ordinibus conformare, recipiet sibi vicarium, quem vellet,⁵⁾ tamen de gremio ecclesiae nostrae tantum, et eo casu capitulum vicario dimisso, quamprimum se facultas obtulerit, de titulo ecclesiastici beneficii tenebitur providere, qui etiam vicarius sic dimissus portiones recipiat cum vicariis canonicorum, tamdiu, donec sibi quocunque modo de beneficio ecclesiastico foret provisum, hoc ipsum servare⁶⁾ volentes in vicario canonici, ad praelaturam nostrae ecclesiae, perpetuum habentem vicarium, promoti. Ut autem ipsi vicarii tanto amplius ecclesiae valeant insudare servitiis, quanto magis eisdem occasio defectus necessariorum vitae submovetur, statuimus, ut de bursis canonicorum per divisores annuos duae sexagenae grossorum pragensium pro vicario cuiuslibet eorum annuatim dari solitae, una in Georgii et alia in Galli sanctorum festis, etiam ipsis canonicis irrequisitis, sine dilatione quacunque⁷⁾ solvantur.

De balkinis et cereis ecclesiae importatis, ad
quos pertineant.

De balkinis seu pannis sericeis, qui cum funeribus portantur ad ecclesiam, utrum hebdomadariis, an ecclesiae cedant, frequenter in dubium invenimus⁸⁾ revocatum, quam

1) B om. 2) B invenerit. 3) B om „nam“. 4) D, E „vicarium“. 5) B „volet“. 6) B „servari“. 7) B qualibet. 8) B „meminimus.“

dubietatem aequitate pensata taliter dirimendam censuimus, quod huiusmodi panni, qui ad altare,¹⁾ in quo missa pro defuncto cantatur, fuerint oblatis, cedunt hebdomodariis. Si vero balkini huiusmodi in capella sancti Wenceslai, vel ad manus offerantur sacristae, eosdem pro fiendis ornatibus interpretamur ecclesiae deputantes, nisi in utroque casu offerentes aliud expriment, quia tunc eorum dispositionem indistincte dicimus observandam. Cereos autem, qui cum huiusmodi funeribus inferuntur ecclesiae, procurantes exequias reportandi ad domum vel alias disponendi de eis, quod placet, habere debent liberam voluntatem, licet circa huiusmodi cereos quandoque aliud inprovidè et abusive fuerit attemptatum. Cereos etiam, qui in festo Purificationis virginis praelatis, canonicis et ministris installatis ad hoc, ut se ceteris fidelibus in eorundem delatione conforment, per sacristam traduntur ad manus, finita missa sacristae,²⁾ ut est moris, restituendos decernimus, nisi quis praedictorum cereum suum pro tantundem cerae duxerit redimendum.

De clericis choralibus.

In divini praeterea cultus augmentum consuevit ecclesia tenere pauperes clericos, chorales dictos, qui una cum ministris et vicariis horas canonicas psallunt, quibus etiam de corporali sustentatione providit, custode chori id disponente, scilicet qui ex ipsis prandium, et qui coenam, et ubi hoc³⁾ facere debeant, nominatim exprimendo; verum quia per ipsorum inordinatam multitudinem, et quod plus est, dissolutam vitam, multa scandala in ecclesia nostra experimento ac etiam ex querelis frequentibus didicimus suscitata, volentes igitur in futurum materiam talium submovere, statuimus, quod huiusmodi clerici, quorum nominatio ad cantorem, — succentore et custode scholae exceptis, quorum nominatio ad magistrum scholarum, — annotatio vero ad chorum

¹⁾ B „quod si huiusmodi panni ad altare . . .“ ²⁾ B „ . . . per sacristam traduntur, ad manus sacristae finita missa . . .“ ³⁾ B om „hoc“.

et remotio ex causa rationabili indifferenter omnium pertinet ad decanum tantum, triginta sint numero, nec alias nisi per ipsum decanum in legendo et cantando ac vita et moribus examinati, si fuerint reperti idonei et insuper nisi cautionem dederint, quod ordinatam vitam ducent secundum exigentiam clericalis status, ipsi choro valeant annotari. Sic autem annotati horas canonicas ac missae officium tenentur cantare, nec infra illas, etiam causa associandi praelatos vel canonicos, chorum exire audeant quoquomodo. Si qui autem ultra praedictos vita et moribus approbati in ecclesia nostra Deo omnipotenti in humilitatis spiritu¹⁾ militare voluerint, hoc ipsis praesentibus non negamus.

De matronis ecclesiae.

Intitulantur etiam ecclesie per decanum quaedam mulieres honestae, aetatis proveclae, quae matronae nuncupantur, quae et ipsae in ecclesia ex antiqua consuetudine certas capiunt portiones, et ultra provisionem, quam nos et praepositus eisdem singulis annis facimus, canonicus tenens oboedientiam in Odolena woda earum cuilibet tritici duos, siliginis duos et pisarum unum strichonem,²⁾ et insuper sex grossos argenteos annis singulis ministrare tenetur. Officium quarum est pallas et albas dissutas filo lini vel sericeo, si ipsis ministretur et si serico consuere sciverint, consuere, sanctorum reliquias, cum extra beatorum Viti et Wenceslai festa supponuntur altaribus, cum bonifantibus diligenter et sollicite custodire, nam diebus festorum eorundem certi ministri, puta vicarius decani reliquias altari sancti Viti, minister altaris sanctae Crucis reliquias eidem altari et tumbarius reliquias beati Adalberti necnon rector altaris sanctae Mariae reliquias³⁾ huiusmodi altari suppositas custodire consueverunt. Sed quia custodes reliquiarum altaribus memoratis superpositarum torpore et desidia repro-

1) B „in humilitate spiritus.“ 2) B om „strichonem“. 3) A, B om „eidem altari . . . Mariae reliquias“.

bandis plerumque dediti,¹⁾ nonnumquam custodiam reliquiarum aliis, etiam garcionibus²⁾ quadam improbitate committere consueverunt in non modicum ecclesiae nostrae dispendium et iacturam, ne hoc de cetero fiat, praesentibus sub poena suspensionis quatuordecim dierum ab ingressu ecclesiae ipsis et cuilibet eorum districte praecipimus, quatenus, cum circa hoc industria ipsorum sic electa, et totus honor ecclesiae nostrae consistat in reliquiis huiusmodi ipsorum custodiae commendatis, custodiam huiusmodi alii seu aliis, nisi in casu necessitatis naturalis seu alias evidenter manifestae et rationabilis, nec tunc, nisi personae idoneae, vita et moribus comprobatae, possint, cum summa tamen recommendatione committere; necessitate huiusmodi cessante sub poena praedicta ad custodiam e vestigio reversuri. Praedictae etiam matronae clericis choralibus infirmantibus et laborantibus in extremis deservire et assidere tenentur et eisdem mortuis a corporibus ipsorum non recedere, donec fuerint tumultata. Insuper eadem matronae matutinis et aliis divinis officiis, orationibus insistentes, quanto possunt frequentius, debent interesse. Ob quod etiam retro domum nostram, quam habemus in castro pragensi intra muros ipsius castri, ipsae morari consueverunt.

De praerogativis canonicorum Boleslaviensium.

Ceterum cum canonici ecclesiae sancti Wenceslai in Boleslaw oppido de antiqua consuetudine tantum in die anniversario³⁾ dedicationis nostrae ecclesiae et festivitatis sancti Viti stallum in choro immediate post nostros archidiaconos, et si divinis intersint officiis diebus festivitatum eorundem,⁴⁾ ad instar canonicorum nostrae ecclesiae portiones habere sunt⁵⁾ soliti, nos dictos canonicos in iure huiusmodi fovere volentes, consuetudinem huiusmodi, cum in divini cultus tendat augmentum et in utriusque ecclesiarum vergit ho-

¹⁾ *B loco* „dediti“ habet „ut didicimus“. ²⁾ *B* „garconibus“.

³⁾ *B* anniversarii. ⁴⁾ *B* earundem. ⁵⁾ *B* sint.

norem, ne de ipsa processu temporis possit in dubium revocari, praesenti statutorum ecclesiae nostrae libello duximus inserendam,¹⁾ nihil tamen iuris quoad alia per hoc²⁾ tribuentes eisdem.

De beneficiis, quae simul se compatiuntur, et quae non.

Verum quia ex visitatione, quam fecimus, nonnullas personas ecclesiae nostrae etiam citra dispensationem³⁾ quamcunque et cuiuscunque cum divini cultus et animarum suarum dispendio in beneficiis plurales reperimus, quibus volentes providere, quae beneficia se compatiuntur, et quae non, tam in ecclesia quam extra, de sapientum nostrorum consilio praesentibus duximus declarandum. Duae etenim dignitates personatus aut officia⁴⁾ tam in una quam⁵⁾ pluribus ecclesiis et una persona citra dispensationem⁶⁾ romani pontificis se non compatiuntur, idem de dignitate et personatu insimul vel officio asserentes. Beneficium etiam curatum, sive in ecclesia sive extra ecclesiam consistat,⁷⁾ cum officio, quod praecisam et personalem requirit residentiam, se non compati in una et eadem persona profiteamur, consuetudinem contrariam valere non credentes; hoc ipsum de duobus beneficiis simplicibus eiusdem iuris quoad eandem ecclesiam fore dicentes; duo autem beneficia iuris diversi, sive in diversis consistent, quorum alterum ex consuetudine, privilegio vel statuto residentiam non requirit personalem, ex dispensatione archiepiscopi dicimus se compati et simul per eandem personam posse retineri, hoc semper salvo, quod mansionariorum nullus, etiam praecentore ipsorum incluso, aliquod aliud beneficium in ecclesia nostra aut extra cum mansionaria seu praecentoria potest tenere insimul, prout serenissimus princeps et dominus noster dominus Karolus, Romanorum rex, ipsorum fundator, in fundatione eorum

¹⁾ B inserenda. ²⁾ B om „per hoc“. ³⁾ B circa disposicionem.

⁴⁾ B beneficia. ⁵⁾ B ad in. ⁶⁾ B disposicionem. ⁷⁾ B consistit.

nostro et capituli nostri ad hoc accedente consensu,¹⁾ ordinavit et voluit, cuius etiam ordinatio et dispositio est per sedem apostolicam ex certa scientia legitime confirmata.

Qui testamenta facere possunt et de anno
gratiae.

De consuetudine laudabili hactenus in nostra ecclesia tenta et servata inconcusse canonici ipsius de rebus mobilibus praebendarum suarum pro libito suae voluntatis per viam testamenti, legati, donationis aut alio quovis modo licito, de quo tamen fides fieri poterat, disponebant in vita et in morte. Nos consuetudinem huiusmodi in suo robore perdurare volentes, quantum sanctorum patrum decreta permittunt, ipsam approbamus, ratificamus et praesentibus confirmamus. Vigore etiam consuetudinis canonici praebendati nostrae ecclesiae post suum ab hoc saeculo discessum medietatem omnium fructuum praebendae suae per annum integrum capiebant et capiunt in praesenti, de his testamenta, legata, et alia, prout volebant, facientes.²⁾ Quam quidem consuetudinem veluti³⁾ piam et favorabilem approbantes, ne de ipsa ab aliquibus forte in posterum posset in dubium revocari, ipsam praesenti statutorum libello duximus inserendam. Sed quoniam⁴⁾ plerique ministri ecclesiae nostrae sunt adeo ita⁵⁾ pauperes, quod ratione paupertatis propter sustentationem vitae suae eos quandoque debita contingit contrahere, quibus interdum propter inopiam non solutis diem claudunt extremum, quorum exequiae nonnunquam ex causa praedicta indecenter peragebantur et fuerunt peractae, igitur, ut ipsi ac⁶⁾ creditores eorum⁷⁾ in praemissis aliquo consolationis beneficio perfruantur, statuimus, quod omnes ministri ecclesiae nostrae, maiores et minores, de omnibus fructibus grossis beneficiorum suorum annum gratiae pro rata tamen temporis, de cetero in perpetuum

¹⁾ B ad „consilio et^a. ²⁾ B) faciebant. ³⁾ B velut. ⁴⁾ B quia.

⁵⁾ B om. ⁶⁾ B om „ipsi ac^a. ⁷⁾ B ipsorum.

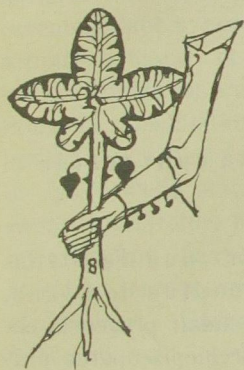
habeant, disposituri et facturi de fructibus eisdem in vita et in morte, prout animarum ipsorum saluti melius videbitur expedire.

Ut autem in praesenti contenta libello eo diligentius memoriae commendentur, quo frequentius fuerint repetita, omnibus et singulis praelatis et canonicis nostrae ecclesiae in virtute sanctae oboedientiae districte praecipiendo mandamus, quatenus omnia et singula in eo contenta et expressa ter in anno in suis generalibus capitulis, quae celebrare consueverunt, integre diebus continuatis coram se legi faciant et procurent, mandantes etiam nihilominus, ut eorum nec non ministrorum ecclesiae nostrae quilibet quoad ea, quae ipsum concernunt, ipsorum, quam primum poterit, sibi copiam procuret. Si quis autem praemissis seu alicui praemissorum contrarium facere praesumpserit, ultra poenas praesentibus insertas indignationem Dei omnipotentis et beatissimorum martyrum patronorum nostrorum Viti, Wenceslai atque Adalberti se noverit incursum. Ad robur etiam omnium hic contentorum sigilla nostra praesentibus duximus appendenda. Datum in refectorio ecclesiae nostrae, in quo capitulum congregari consuevit. Anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, decima octava die mensis Novembris, archiepiscopatus vero nostri anno sexto.¹⁾

In *C, D, E* addita leguntur:

Et ego Bernhardus, quondam Conradi de Bor, clericus pragensis dioecesis, publicus apostolica et imperiali auctoritate notarius, statutorum in duodecim carthis pergameni in praesenti sexterno combinatis descriptorum, lectioni et de verbo ad verbum publicationi in refectorio ecclesiae pragensis, in quo capitulum congregari et celebrari consuevit, in praesentia dominorum praelatorum et cano-

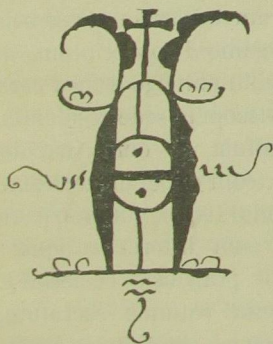
¹⁾ *A ad* „Expliciunt statuta ecclesiae Pragensis“ *B:* „Expliciunt statuta ecclesiae Pragensis scripta per Bohunconem anno Domini millesimo quadrigentesimo tertio.“

nicorum ac etiam ministrorum ecclesiae pragensis ad hoc specialiter congregatorum per magistrum Stephanum, vicarium venerabilis in Christo patris et domini domini Arnesti, sanctae Pragensis ecclesiae archiepiscopi, de mandato eiusdem domini archiepiscopi factis, una cum Alberto, collega meo infrascripto, praesens interfui, atque ad requisitionem et mandatum eiusdem domini archiepiscopi in testimonium lectionis, publi-

cationis et omnium superius expressorum me cum signo meo solito et consueto hic subscripsi.

Et ego Albertus quondam Wilhelmi de Waykow, pragensis dioecesis publicus auctoritate imperiali ac dominorum praelatorum et canonicorum capituli pragensis

iuratus notarius, statutorum in duodecim cartis pargameni in praesenti sexterno combinatis descriptorum lectioni et de verbo ad verbum publicationi in refectorio ecclesiae pragensis, in quo capitulum congregari et celebrari consuevit, in praesentia dominorum praelatorum et canonicorum ac etiam ministrorum ecclesiae pragensis ad hoc specialiter congregatorum per magistrum Ste-

phanum, vicarium venerabilis in Christo patris et domini domini Arnesti, sanctae pragensis ecclesiae archiepiscopi, de mandato eiusdem domini archiepiscopi factis una cum Bernhardo collega meo suprascripto praesens interfui atque ad requisitionem et mandatum eiusdem domini archiepiscopi in testimonium lectionis, publicationis et omnium superius expressorum me cum signo meo solito et consueto hic subscripsi.

In *C, E* statutis haec praefixa sunt instar
proëmii:

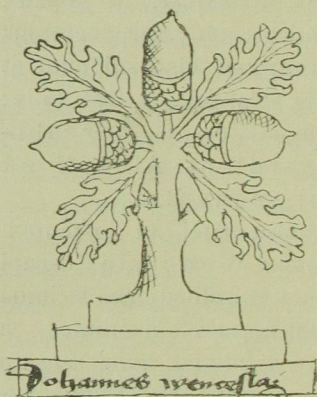
In nomine Domini Amen. Nos Martinus de Strasseczii, archidiaconus, et magister Procopius de Plzna, baccalaureus in decretis, canonici praebendati pragensis ecclesiae, administratores in spiritualibus archiepiscopatus pragensis sede vacante per venerabile capitulum eiusdem ecclesiae constituti, universis et singulis, quorum interest aut interesse poterit quomodolibet in futurum, et ad perpetuam rei memoriam volumus fore notum, quod venerabilis in Christo pater dominus Wenceslaus de Krumlow, decretorum doctor, decanus ecclesiae et administrator in spiritualibus archiepiscopatus pragensis, nomine suo et totius capituli pragensis quendam libellum statutorum ecclesiae pragensis contentivum in duodecim carthis pargameni conscriptum, in cute seu coopertura ligatum, cum sigillo oblongo rubea cera albae impressae, imaginem tanquam episcopi in sede residentis, apparatu episcopali indutam sub infula et cum baculo expressam continens et ad latum dextrum clipeum ecclesiae nostrae, ad sinistrum vero cum medio equo, ut apparere potuit, in circumferentia vero textus cum litteris antiquis: »Sigillum Arnesti Dei gratia Episcopi pragensis ecclesiae.« A tergo vero de rubea cera impressum rotunde secretum, ut cognosci potuit, imaginem unam quasi stantem et benedicentem, et aliam complosis manibus flectentem, et in circumferentia litteris latinis antiquis expressum: »Sigillum secretum archiepiscopi«, in corda et filis sericeis, rubeis per eiusdem libelli carthas et folia in inferiori margine penetrantes et ipsas carthas coniungentes et continentes, pendens, sigillatum et signatum, non cancellatum, non viciatum, nec in aliquibus carthis rasum aut abolitum, quod sensum

mutaret aut variaret, sed omni prorsus vitio et suspicione carentem nobis coram notariis publicis et testibus infrascriptis exhibuit et etiam praesentavit, petens cum instantia, quatenus cum non sine grandi perditionis, destructionis et anichilationis periculo occasione delationis et probationis cuiuslibet statuti, ordinationis et articuli contenti in ipso libello statuario ad locum quomodolibet necessarium deportaretur, ipsum per praetactum notarium publicum infrascriptum faceremus transsumi, exemplari et copiarı, et eidem transsumpto auctoritatem nostram interponeremus et decretum. Cuius libelli et statutorum, dispositionum et reformationum tenor cum rubricis suis fuit et est talis: Sequitur textus statutorum et copia corroborationis notariorum Bernhardi et Alberti ex a. 1350; dein in fine leguntur sequentia:

Nos igitur administratores suprascripti ad instantem petitionem praedicti venerabilis domini Wenceslai decani et capituli pragensis praefata statuta et ordinationes fecimus transsumi et habita collatione diligentia invenimus ea concordare per omnia, nec prorsus in aliquo, quod sensum mutet, vel intellectum viciet, discordare. Decernimusque, quod eidem transsumpto stetur in iudiciis et extra, fides quoque adhibeatur plenaria tamquam si ipsa originalia statuta exhiberentur aut apparerent, cui nostram auctoritatem interponimus et decretum. In cuius rei testimonium praesentem libellum transsumpti in viginti carthis seu peciis pargameni exinde per notarium publicum infrascriptum fieri et in forma publici transsumpti et exemplaris redigi mandavimus et sigilli vicariatus archiepiscopatus pragensis appensione iussimus communiri. Acta sunt haec in castro pragensi anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, indictione sexta, die quarta mensis Julii, hora tertia vel quarta, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Calisti, divinina providentia papae tertii, anno quarto. In divisoria ecclesiae pragensis, ubi capitulum solet celebrari, praesentibus ibidem honorabilibus viris et dominis Johanne Nezonis de Zittauia, Michaelē de Plzna,

Francisco de Plzna, Georgio de Melnik, vicariis et altaristis in ecclesia pragensi, testibus fide dignis, ad praemissa vocatis pariter et rogatis.

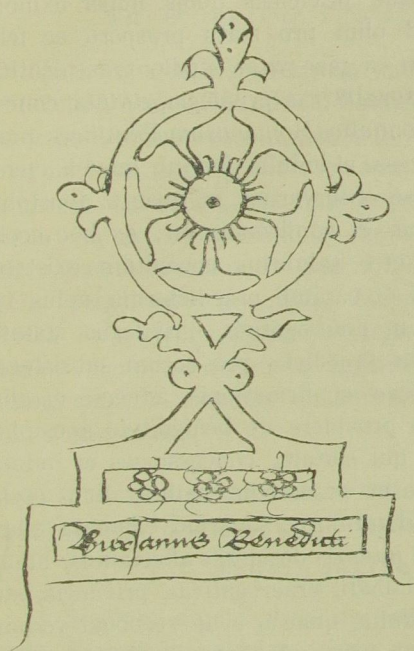
Et ego Johannes natus Wenceslai de Chodowlicz, clericus pragensis dioecesis, auctoritate apostolica publicus notarius. Quia praedictorum statutorum in duodecim carthis pargameni exhibitioni, conspectioni, requisitioni, aus-

cultationi nec non decreti interpositioni omnibus et singulis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, una cum infrascripto scriba et notario publico ac testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi et audiui, et ex mandato suprascriptorum dominorum administratorum in hanc publicam formam seu transsumptum in viginti foliis seu peciis a prima pecia seu folio inci-

piendo et usque vicesimum folium ex integro continuando redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis una cum sigillo officii praefatorum dominorum administratorum consignavi, manuque mea propria fideliter conscripsi, requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Et ego Burjanus natus Benedicti de Tinhorssowien, clericus pragensis dioecesis, auctoritate imperiali notarius publicus. Quia praedictorum statutorum in duodecim litteris pargameni exhibitioni, conspectioni, requisitioni, auscultationi, nec non decreti interpositioni omnibus et singulis, dum sic, ut praemittitur, fierent et agerentur, una cum praescripto scriba et notario et testibus praesens interfui, eaque sic fieri vidi et audiui et ex mandato suprascriptorum dominorum administratorum in hanc publicam formam per manum collegae et scribae praenotati

in viginti foliis seu
 peciis a prima pecia
 incipiendo usque vi-
 cesimi folii vicesimam
 primam columpnam
 continuando redactum
 et cum eo fideliter col-
 lationatum ac de verbo
 ad verbum examina-
 tum signo et nomine
 meis solitis et consu-
 etis una cum sigillo
 officii praefatorum ad-
 ministratorum consig-
 navi manu mea pro-
 pria me subscripsi, re-
 quisitus in fidem et
 testimonium omnium
 praemissorum.

Confirmatio statutorum ecclesiae pragensis
 a Wenceslao decano impetratum.¹⁾

Pius episcopus²⁾ servus servorum Dei. Ad perpetuam
 rei memoriam. Cunctis orbis ecclesiis disponente Domino
 praesidentes illarum et praesertim cathedralium ac in eis
 divinis mancipatarum laudibus personarum statui et indempni-
 tatibus ut a quibusvis dispendiis iugo praeserventur illaesae,
 apostolici favoris suffragio solertius intendimus et his, quae
 propterea nec non pro pacifico prosperoque ipsarum perso-
 narum successu provide procesisse comperimus, ut illibata
 persistant, libenter, cum a nobis petitur, apostolici munimi-
 nis adiicimus firmitatem. Sane pro parte dilectorum filiorum

¹⁾ Haec inscriptio invenitur solummodo in *C*; in *E* omittitur.

²⁾ *C om.*

decani et capituli ecclesiae pragensis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim pro statu prospero ac felici regimine ecclesiae et in ea piaae vitae studio praesidentium personarum nonnulla praerogativas, privilegia, statuta, concessionibus et indulta per nonnullos Romanorum Pontifices praedecessores nostros concessa et indulta fuerint, quae hactenus laudabiliter et inconcusse observarunt, et quae si apostolica auctoritate approbarentur et confirmarentur, ex hoc ecclesiae et personis praedictis salubrius consultum existeret, quare pro parte decani et capituli praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut praerogativis, privilegiis statutis, concessionibus et indultis praedictis pro eorum subsistentia firmiori robur apostolicae confirmationis adiacere et alias in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignemur, nos igitur, qui statuta, concessionibus et indulta pro statu quarumcunque et praesertim cathedralium ecclesiarum et in illis praesidentium personarum emanata adaugeri et illaesa conservari intensis desideriis affectamus, huiusmodi supplicationibus inclinati, praerogativas, privilegia, statuta, concessionibus et indulta, quae ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, et de quibus decanus et capitulum praedicti hactenus bene et laudabiliter usi sunt, pro illorum subsistentia firmiori auctoritate apostolica approbamus et confirmamus, illisque apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac ea praesentis scripti patrocínio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae approbationis, confirmationis adiciónis et communionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romae apud s. Petrum. Anno incarnationis Dominicae Millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, tertio Idus Septembris Pontificatus Nostri anno primo.¹⁾

¹⁾ Bulla haec in *D om.* Cfr. *Editiones* IV. „Privilegia“ pag. 13—14.

In *D* legitur instar prooemii.

In nomine sacrosanctae et individuae trinitatis, Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen. Noverint universi, hoc praesens publicum transumptum inspecturi, quod nos Martinus Dei et apostolicae sedis gratia archiepiscopus Pragensis, legatus natus etc. habuimus, vidimus, legimus et diligenter inspicimus statuta reverendissimi domini Arnesti, primi archiepiscopi autecessoris nostri felicitis recordationis in foliis duodecim pergamenis descripta, eiusque sigillo cum cordula sericea impendente signata, notariorumque infrascriptorum nomine signoque autentico subscripta et omnimoda suspicionem carentia. Quorum quidem statutorum tenor in continentia erat iste.

Sequitur textus statutorum una cum copia attestationum notariorum Bernhardi et Alberti;
dein legitur:

»Sigillum autem erat ita formatum: in cera rubea, ovalis figurae, in anteriori parte archiepiscopus mitratus et solitis sacris ornamentis indutus, in sede gloriosa sedebat, manu dextra dans benedictionem, sinistra crucem oblongam tenens; a dextra parte insignia archiepiscopatus sub parva forma, pariter in insignibus a sinistra equus medius cum prioribus pedibus conspiciebatur. Textus circumquaque maiusculis literis in margine exteriori ARNESTI DEL GRA ARCHIEPISCTAE PRAGENSIS ECCLAE. A tergo vero in parva forma rotunda figura Iesu Christi post resurrectionem beatae Mariae Magdalenae in horto apparentis. Textus in circumquaque: SIGILLVM SECRETI MEL.

Quibus quidem statutis sic se habentibus diligenter inspectis, ad requisitionem et multifaricem instantiam Reverendorum fratrum nobis sincere dilectorum Petri a Linda praepositi, Georgii Bartholdi, decani, nostri in rebus spiritualibus vicarii generalis, M. Foelicitis a Linda, archidiaconi, totiusque venerabilis capituli sanctae nostrae

metropolitanae ecclesiae per notarium publicum infra-scriptum ipsa mandamus exemplari et transumi, ac in publicam formam redigi. Decernentes et volentes, ut huic praesenti transumpto publico sive exemplo plena fides deinceps adhibeatur ubilibet in locis omnibus et singulis, quibus fuerit opportunum, ipsumque transumptum fidem faciat et illi stetur ac si originalia ipsa statuta apparerent. Quibus omnibus et singulis auctoritatem nostram ordinariam interposuimus et decretum et ad ampliorem evidentiam praemissorum, praeter id quod in fidem et conscientiam nostram recipimus, sigillum maius praesentibus duximus appendendum. Actum et datum Pragae, in solita nostra archiepiscopali residentia anno reparatae salutis humanae millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, pontificatus sanctissimi D. N. domini Sixti, divina providentia Papae quinti, anno secundo, indictione decima quarta, imperii invictissimi atque gloriosissimi Romanorum Imperatoris semper Augusti, Rudolphi secundi undecimo, die vero vigesima nona mensis Julii.

Dein inveniuntur in *D* alia manu saec. XVI. ad finem vergente haec adscripta:

Aliud speciale statutum de canonicis non praebendatis, quod locum et vocem non habeant in capitulo, confirmatum per Bonifacium IX. pontificem.¹⁾

Hinc o, decanus, universumque capitulum ecclesiae Pragensis, ad perpetuam rei memoriam. Sacrorum canonum vestigiis inhaerentes, qui disparitatem habitus in uno eodemque collegio reprobant, cum decorem domus Dei obnubilet et deformitatem inducat, quia canonici non praebendati per

¹⁾ In archivio capituli sub sign. XV, 14 asservatur originale huius statuti in membrana scriptum, sigilla tamen olim appensa desunt.

capitulum nostrae Ecclesiae Pragensis recepti in pluribus non possint se praebendatis canonicis conformare nec etiam se conformant, et praesertim in delatione et usu capparum hiemalium, quas canonici praebendati portare in hieme sunt adstricti, quibus canonici non praebendati non utuntur nec deferunt, praetendentes pro causa, quod emolumentum canonicatus non habeant, unde cappas valeant comparare, et quia ex huiusmodi disparitate scandalum et deformitas non modica generantur, et ex aliis causis rationabilibus animum nostrum ad hoc moventibus, quas praesentibus non expedit explicare, de consensu et consilio¹⁾ reverendi in Christo Patris et Domini nostri Joannis, archiepiscopi Pragensis, statuimus et ordinamus: quod canonici,²⁾ per nos et successores nostros capituli³⁾ pragensis⁴⁾ recipiendi, locum et vocem non habeant in capitulo nostro, etiam si in sacris sint ordinibus constituti, nec in stallis inter canonicos praebendatos stare possint, sed post canonicos praebendatos immediate locum habeant donec praebendas canonicales effectualiter in nostra ecclesia fuerint assecuti. Datum⁵⁾ Pragae in capitulo nostro generali a. 1377,⁶⁾ in crastino translationis Beati Wenceslai Martyris gloriosi.

Nos quoque Joannes, Dei gratia s. Pragensis ecclesiae archiepiscopus, apostolicae sedis legatus, statutum praedictum cum consensu nostro factum ac ordinationem praedictam approbamus, ratificamus et autoritate ordinaria confirmamus. Datum Pragae a. D. 1377. V. 7) Martii.

In fine eiusdem manuscripti *D* alia manu saec. XVI adiecta sunt duo excerpta ex „libro informationum“:

Ex Libro Informationum pagina 61.

De officio praepositi.

Ad praepositi spectat officium bona capituli ecclesiae nostrae et personarum de capitulo ac ministrorum et personarum eiusdem, ad

¹⁾ *Orig.* de consilio et consensu. ²⁾ *Orig.* ad in antea. ³⁾ *Orig.* capitulum. ⁴⁾ *Orig.* pragen. ⁵⁾ *Orig.* Actum et datum. ⁶⁾ *Orig.* Millesimo trecentesimo septuagesimo septimo. ⁷⁾ *Orig.* ad Mensis.

ipsum ratione ipsius ecclesiae spectantia, si ratione metarum vel alias quavis occasione per alium vel alios occuparentur seu impedirentur, disbrigare, nec non personarum capituli et ministrorum ecclesiae homines, si eis per quempiam iniuriae seu violentiae fuerint irrogatae, ratione praevia defensare, atque sic ecclesiam una cum personis ipsius in optimo statu pro virili conservare. Nec abs re, nam qui ceteros eiusdem capituli dignitate, honore et reddituum facultate antecellit, aequum est, eundem quoque labore, solitudine et largitate praecire, iuxta id quod dicitur: Qui sentit commodum, is debet etiam sentire onus. Quam ob causam optimo iure vocatur praepositus, ut loco praeeminentiae, auctoritate et virtutum exemplo ceteris praeponeatur, et cum usus postulat, intra et extra ecclesiam primus semper adsit eiusque iura studiose tueatur. Officium itaque praepositi tanquam primi praecati est, si et in quantum necessitates imminet ecclesiae et capitulo, tam defendendis fundis quam hominibus, ut ipse (ad quem praestito iuramento pertinet iura et statuta ecclesiae tueri) eos coram potestate saeculari defendere et ipsi ecclesiae patrocinari.

Ex eodem Libro Informationum pagina 62.

De officio decani.

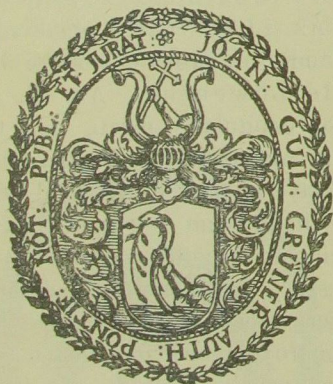
Decani officium est, pervigili studio curare, ut sacerdotes munus suum ecclesiasticum diligenter obeant atque illud devote, non perfunctorie, velut in transcurso, ut dicitur, exequantur. Item ut tam canonicorum, quam vicariorum mali mores et excessus mature digneque corrigantur, et ut animadvertat, ne in ecclesia, divinorum officiorum tempore, a clericis praecipue, tumultus, rixae, dissensiones excitentur, dissoluti risus audiantur, neque levitates aliquae perpetrentur, sed omni cum devotione et pietate sacra peragantur et divina officia celebrentur.

Porro decani munus requirit, ut suos canonicos et ceteros clericos ad priorum rituum observationem provocet, desuetos reducat, ad agendamque vitam clericis dignam perpetuo cohortetur ac impellat, et a negotiis statui spirituali haud convenientibus, mundanisque curis ac sollicitudinibus dehortetur, ne magis mundo quam clero militare videantur. Comessiones, ebrietatem, prostibula et id genus pestilentissimos fomites gravi comminatione illis interdicat, in officium redigat, adeoque compellat, delinquentes emendet, increpet, castiget, inobedientes vero iuxta ipsorum demerita corrigat ac puniat. Ipse quoque ministros ecclesiae instituit et destituit ex causis legitimis, atque praelatos et canonicos installat seu investit. Singulis annis apparatus sin-

gulorum altarium conspiciere et conscribere debet, et si quae deperdita seu distracta reperit, restaurari faciet universa.

Quam ob rem decano iuxta laudabilem et antiquissimam tum metropolitanae Pragensis ecclesiae, tum aliarum multarum ecclesiarum consuetudinem duplicata quotannis conceditur et datur praebenda, ut relictis omnibus aliis officiis atque occupationibus, se penitus ad honorem et gloriam Dei ecclesiaeque suae utilitatem ac propriae conscientiae satisfactionem, suorum officiorum mancipet servituti. Quod autem decanus duplam portionem canonici sortiebatur, antiquissima capituli registra demonstrant; vide annum 1508 et sequentes in omnibus divisionibus, etiam ex anniversariis et offertoriis.

In manuscripto *E* inveniuntur in fine haec corroborationes notariorum et testium:

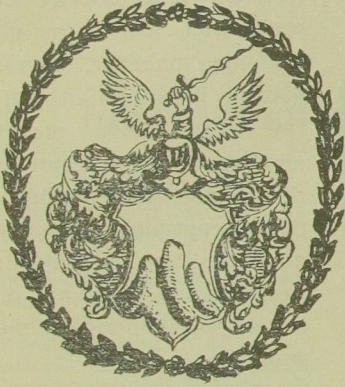

Ego Joannes Guilielmus Grüner, autorit. pontif. notarius publicus et iuratus nec non archiepiscopalis, curiae pragensis actualis secretarius, fidem publicam facio et attestor, quod prius ad id a reverendissimo, illustrissimo semperque fideli capitulo sanctae metropolitanae ecclesiae ad divum Vitum in Castro Pragensi, nominatim a reverendissimis, illustrissimis, perillustribus, eximiis

ac amplissimis dominis, domino Daniele Josepho de Mayern, praeposito, domino Paulo Axlar, decano, domino Tobia Adalberto Opitz, archidiacono, domino Joanne Adamo Wratislaw S. R. I. comite de Mitrowitz, scholastico, domino Godefrido Herbst, seniore, domino Joanne Wenceslao Hotowetz, domino Joanne Ludovico Steyer et domino Carolo Ržeczický, praelatis et canonicis pro nunc existentibus, specialiter re-

quisitus et rogatus, praesens transumptum cum sua authentica ac vidimata copia Statutorum eiusdem reverendissimi, illustrissimi semperque fidelis capituli metropolitani pragensis de anno millesimo trecentesimo quinquagesimo sub reverendissimo ac celsissimo principe domino domino Ernesto Dei et Sedis apostolicae gratia primo archiepiscopo pragensi felic. record. de consensu supranominati reverendissimi, illustrissimi semperque fidelis capituli metropolitani pragensis in formam novam redactorum et a sanctissimo domino domino nostro papa Pio secundo felic. recordat. de anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo per specialem bullam pontificiam confirmatorum, idque in actuali reverendi ac praecellentis domini Joannis Thomae Berghauer, sacerdotis ecclesiastici, AA. LL. et philosophiae magistri, ss. theologiae baccalaurei et juris utriusque candidati, reverendi domini Francisci Detzner, pariter sacerdotis ecclesiastici, AA. LL. et philosophiae magistri, nec non ss. theologiae auditoris, prout et domini Joannis Georgii Svattek de Löwenthal, AA. LL. et philosophiae magistri et scribae capitularis iurati, qua testium mihi cognitorum et ad id rogatorum praesentia, diligenter contulerim seu collationaverim et de verbo ad verbum concordare compererim. In quorum fidem et maius robur me manu propria subscripsi, consuetumque notariatus mei signetum, quò utor, appressi, prout et supradicti domini testes manu propria se subscripserunt et consueta sigilla sua apposuerunt. Actum in Castro pragensi in domo decanali ecclesiae metropolitanae sancti Viti die septima Augusti anno incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo decimo.

Joannes Guilielmus Grüner, auth. pontific. notarius publicus et iuratus, nec non archiepiscopalis curiae pragensis actualis secretarius.

Et ego Joannes Thomas Berghauer, presbyter ecclesiasticus, AA. LL. et philosophiae magister, ss. theologiae baccalaureus, iuris utriusque candidatus, testis rogatus, supra descriptorum statutorum collationi (uti praefertur) personaliter interfui, conferri audiui, vidi et per omnia de verbo ad verbum cum suo authentico transumpto concordare testor, in cuius fidem me hic manu propria subscribo et sigillum, quo utor, appono. Pragae in domo decanali s. metropolitanae ecclesiae ad s. Vitum martyrem, die, mense et anno quibus supra.

Et ego Franciscus Mathias Detzner, presbyter ecclesiasticus, AA. LL. et philosophiae magister, ss. theologiae auditor idem quod supra scriptus testis, etiam per omnia manu propria testor, meumque sigillum appono, in eadem domo decanali die, mense et anno, quibus supra.

Et ego Joannes Georgius Svattek de Löwenthal, AA. LL. et philosophiae magister, reverendissimi metropolitani capituli prag. scriba iuratus, idem quod suprascripti domini testes, etiam per omnia manu propria testor, meumque sigillum appono, in eadem domo decanali, die, mense et anno, quibus supra.

In folio demum ultimo impressum est signetum decani Pauli Axlar, quod etiam imitando effingi curavimus.

Index nominum et rerum.

s. Adalbertus 20, 46; s. A-i i. festum 5, 12, translationis festum 12, tumbarius 36, reliquiae 42.
 administratio vacante sede archiepiscopali 19.
 adventualis oboedientia 28.
 Adventus Domini 15, 28.
 alationis reliquiarum festum 12.
 Albertus quondam Wilhelmi de Waycow, notarius capituli, 1, 47.
 altaria in ecclesia s. Viti v. s. Viti ecclesia.
 a. privilegiata 37.
 altariae 37, 38.
 ambitus ecclesiae 14.
 anniversarium consecrationis archiepiscopi 6, anniversarium 16.
 Anuntiatio B. M. V. 12.
 annus gratiae 21, 45.
 antiphona 9; a. „O sapientia“ 15.
 a. „O clavis David“ 33.
 apostolorum festa 12.
 apparatus altarium 15.
 archidiaconatus 18, 19.
 archidiaconus; a-i officium et onera 16, 20, 21; iurisdictio 16.
 archiepiscopus pragensis; onera eius 5, 20, 22.
 archivium ecclesiae 14.
 arma offensibilia 22.
 Arnestus, archiepiscopus pragensis 1, 3, 48, 53.
 Ascensionis dies 11.
 assistentia archiepiscopo 29.
 Assumptionis B. M. V. festum 6, 12.
 Axlar Paulus, decanus 57, 60.
 balcini 32, 40.
 balsamum 6.

Bartholdus Georgius 53.
 benedictio fontis 16.
 beneficia, quae simul se compantantur, et quae non 44.
 bibitio 33.
 Berghauer Joannes Thomas 58, 59.
 Bernardus quondam Conradi de Bor 46.
 Boleslaw (Stará Boleslav, Alt-Bunzlau); canonici ecclesiae s. Wenceslai in B. 43.
 bonifantes 7, 11, 32, 42.
 Bonifacius IX. papa 54.
 Bor 46.
 Burianus natus Benedicti de Tinsorsow 50.
 Calixtus papa III. 49.
 campanae 31.
 campanator 11, 32, 34.
 cancellarius capituli 17.
 canonicus 4, 16, 17, 20, 21, 22, 30.
 eorum in sacris ordinibus constitutorum praerogativa 23;
 eorum residentium et in studio privilegiato existentium praerogativa 26.
 canonici hebdomadarii 12, 29.
 cantor ecclesiae 13, 33.
 cantus 7, 16, 28, 33.
 capitulum; c-i bona 7, c-i conventio 13, c-i potestas 17.
 cappa bruna 6.
 cappae 9; c. de serico 19.
 capsula, in qua servatur sigillum capituli 17.
 carnisprivium 7, 11.
 Carolus IV. imperator 44.
 castrum Pragense 5, 36.
 s. Catherinae festum 12.

- census 26, 27, 28.
 cereus 7, 40.
 cerevisia 6.
 Chodowlicz 50.
 cimiterium 14.
 cinerum dies 31.
 clavis 17.
 clenodia 22.
 clerici chorales 7, 11, 15, 16, 17,
 32, 35, 41.
 Coenae Domini dies 5, 27; „man-
 datum“ in Coena Domini 5.
 colenda 7, 11, 15.
 collatio 33.
 Conceptionis sanctae Mariae festum 12.
 constitutiones provinciales 16.
 convocatio capituli 13.
 Corporis Christi festivitas 10, 12.
 correctio negligentiarum 12.
 ss. Cosmas et Damianus; festum
 12, altare 37.
 custodia 18.
 custos 15, 20, 21, 31; c. chori 15.

 decanatus 18.
 decanus 22, 33, 36, 42; d-i offi-
 cium 12, 19, 56; onera 15, 20,
 21; vox in capitulo 18.
 decima montium 28.
 dedicationis ecclesiae festum 5,
 11; dedicationis capellae s.
 Wenceslai 12.
 defunctorum fidelium commemo-
 ratio 5.
 Detzner Franciscus 58, 59.
 disbrigare 8.
 distributiones quotidianae 28.
 s. Dyonisii dies 34.
 doctorum quatuor festa 12.
 domus praepositorum 9.
 donum decano ab installatis ex-
 hibitum 13.

 electio praelatorum 18, canoni-
 corum 18.
 Epiphaniae festum 12.
 exactionare 21.
 excommunicatio 11.
 exequiae 7.

 fabrica ecclesiae 4, 6, 16, 20.
 funerales v. portiones.
 funus sollemne 14.

 s. Galli festum 10, 26, 27, 34,
 38, 40.
 s. Georgii festum 10, 12, 26, 27,
 34, 38, 40. s. G-i ecclesia et
 monasterium in castro Pra-
 gensi 5, 31, 36.
 Georgius de Melnik 50.
 s. Gotthardi altare 38.
 grammatica 36.
 s. Grisogoni festum 12.
 Grüner Joannes Guilielmus 57, 58.

 hebdomadarius 12, 29.
 Herbst Godefridus 57.
 Hinko, episcopus olomucensis 9,
 decanus 54.
 Hodkowiec 34.
 homines v. subditi.
 hostiae 6.
 Hotowecz Joannes Wence-
 slaus 57.
 Hrzminin (Hrzymnin) 34.
 hymnus „Exultet“ 16.
 hyzdie 11.
 Ch. v. C.

 s. Iacobi maioris altare 37.
 inbrigare 25.
 installatio 12.
 inventarium 14, 22, 31.
 Inventio s. crucis 12.
 investitio 13.
 Ioannes Baptista; festum 12.
 Ioannes Nezonis de Zittania 49.
 Ioannes archiep. prag. 55.
 Ioannes Padwanus, canonicus, 1.
 iudicium 8.

 Karolus v. Carolus.
 Katherina v. Catherina.
 kosmacz 35.
 Krumlow 48.

 lamentatio 16.
 larvarum monstra 39.
 s. Laurentii festum 12.
 legata facta ecclesiae 16.
 legenda 28.
 letania 31.
 Linda Felix 53, Petrus 53.
 litterae ad capitulum directae 15.
 Lobkowiec (Lubcowicz) 35.

logica 36.
 lotio pedum 5.
 de Löwenthal v. Svattek.
 s. Lucae ev. festum 12.
 ludibria 39.
 s. Ludmillae festum 12.
 luminaria 6.
 magister in theologia 34.
 magister scholae 6, 35.
 „mandatum“ in Coena Domini 5.
 mansionarii 34.
 s. Margaretae festum 12.
 s. Mariae Magd. festum 12.
 s. Marii ev. festum 12.
 s. Marthae festum 12, altare 37.
 s. Martini festum 12.
 Martinus archiep. prag. 53.
 Martinus de Strasseccii, archidiaconus 48.
 matronae 7, 11, 14, 32, 42.
 s. Mauritii festum 12.
 de Mayern Jos. 57.
 medii praebendati 6, 13, 27, 29, 30.
 melioratio 24.
 Melnik 50.
 metae 7.
 s. Michael; s. M-lis festum 12, 31.
 Michael de Plzna 49.
 Minor civitas pragensis 9.
 missa cantata 29; m. conventualis 6.
 montes; pecuniae de montibus obvenientes 27; montium decima 28.
 Nativitatis Domini festum 5, 12, 15, 39.
 Nativitatis B. M. V. 12.
 Nezonis Ioannes 49
 s. Nicolai festum 12.
 notarius capituli 22.
 novitates in cantu et legenda non introducendae 28.
 oboedientia 19, 24, 26.
 oboedientia in Odolena woda 28, 42.
 oboedientiarius 25.
 Odolena woda 28, 42.
 offertorium 8, 27, 31, 32.
 officii divini dispositio 12.

okow 11.
 oleum 6.
 olomucensis episcopus 9.
 Omnium sanctorum festum 12.
 Opitz Tobias Adalbertus 57.
 optiones 24.
 ordinatio clericorum 16.
 Orziech (Ořech) 32.
 Padwanus Joannus, canonicus, 1 panis 6.
 paschae festum 5, 11, 31.
 penthecostes festum 5, 11, 31.
 perna 7.
 Petrus a Linda, praepositus 56.
 philosophia 36.
 physica 36.
 pinta 6.
 piscis 6.
 pitantia 15.
 Pius II. papa 51.
 plebanus 36.
 de Plzna Procopius 48, Michael 49, Franciscus 50.
 poenae 4, 8, 10, 11, 16, 20, 21, 22, 25, 26, 31, 32.
 Polehrad (Polihrad) 15.
 porcus salsus 7.
 portio canonicalis 7, 18, 20, 27, 28, 35.
 portiones funerales 9, 28.
 praebenda canonicalis 19, 24; p. regalis 18.
 praebendati 6; p-i medii 6, 13, 27, 29, 30.
 praecedentia 8, 23.
 praecentorum officium 16, 31, 33.
 praelati ecclesiae 18, 20, 21, 22, 30.
 praepositura 18, 19.
 praepositurae domus 9.
 praepositus 22; p-ti officium 7, 55; onera 9, 21.
 praepulsatio 11; festa p-um 29.
 praerogativa 23, 26.
 praesentendi ius 18, 19.
 praesentia canonicorum in ecclesia 30.
 prandium 10, 28.
 processio 8, 31, 33.
 s. Procopius; s. P-i festum 12, altare 37.
 Procopius de Plzna 48.

pulsus campanarum 14.
Purificationis B. M. V. festum 7,
10, 12, 26, 27, 41.

quarta funeralium 37.
Quinque fratrum festum 12.

rectores scholarum 17.
refectorium ecclesiae 6.
regalis praebenda 18
regula ecclesiae; lectio ipsius
15—16.
reliquiae 31, 32, 42.
residentia personalis 9, 12, 21,
24, 26, 30.
Resurrectionis Domini festum 11.
rex Boëmiae 18.
Rudolphus II. 54.
Ržeczicky Carolus 57.
Rzip 35.

Sabbatum sanctum 16.
sacrista 15, 20, 22, 31, 32.
sacristia 10, 21, 26, 31.
sanctorum omnium festum 5
sapientia; antiphona „O sa-
pientia“ 15.
scholae 17.
scholares 36.
scholasticus 16, 17, 20, 21, 36.
scholastria 18, 19.
sede archiepiscopali vacante
administratio 19.
sepulchra sanctorum 31.
sepultura archiepiscoporum, prin-
cipum, canonicorum e. a. 14.
sermo latinus 5, vulgaris 5.
sigillum capituli 17.
s. Silvestri altare 18, 37.
sindicus capituli 22.
Sixtus papa V. 54.
stallum 23, 24, 31, 36.
s. Stephani protom.; festum 39.
Stephanus, vicarius archiepiscopi
Arnesti 47.
Steyer Joannes Ludovicus 57.
stramina pro choro sancti Viti
Strasseczii 48.
studium privilegiatum 26.
subditi 8, 21.
succentor 36, 41.
superpelicia 9.

suspensio ab ingressu ecclesiae
10, 20, 22.
Svattek de Löwenthal Joannes
Georgius 58, 60.

testamenta 16, 45.
Tinhorsow 50.
tintinabula 31.
transgressio statutorum 4.
Trinitatis festum 11.
tumbarius s. Adalberi 36.

Ugezd 9, 32.

Waykow 47.
Waziez 34.
Welika wes 32.

s. Wenceslaus 20, 46; s. W-i fe-
stum 5, 12, 27, 31, 42; capella
12, 41, translatio 12, sepul-
chrum 32.

Wenceslaus de Chodowlicz 50,
de Krumlow 48, 49, 51.
vicaria archiepiscopi 18, v. prae-
positi 18, scholastici 18.

vicarius archiepiscopi 6, 34, de-
cani 42.

vicarii praelatorum et canoni-
corum 13, 39, 40.

vicearchidiaconus 49.

vicedecanus 19.

victualia 6.

vigilia Nativitatis Christi 6, 7.

s. Vitus 20, 36; s. V-i festum 5,
12, 27, 42.

s. Viti ecclesia: chorus 17, cho-
rus b. Mariae 32. altaria: s.
Silvestri 18, 37; s. Laurentii
18, 37, s. Mariae in choro
mansionariorum 37, 42, Cosmae
et Damiani 37, s. Jacobi Mai-
oris 37, Procopii 37, Marthae
37, s. Ludmillae 37, s. Barba-
rae 37, s. Katherinae et Ku-
negundis 37, s. Materni 37, s.
Wenceslai 37, Corporis Christi
37, s. Chrisogoni 37, s. Mariae
Magdalenae 37, ss. Joannis et
Pauli 37, s. Katherinae in can-
cellis 37, ss. quatuor docto-
rum et s. Erasmi 38, s. Elisa-
beth 38, s. Lucae 38, ss. decem
millium militum 38, s. Dionisii

38, s. Margarethae 38, s. Mariae nivis 38, s. Trinitatis 38, s. Brietii 38, s. Gotthardi 38, s. Joannis Bapt. 38, s. Thomae ap. 38, s. Petri ap. 38, s. Stephani protom 38, s. Blasii in capitulo 38, s. Dorotheae 38, s. Bartholomaei 38, s. Bernhardi 38, s. Crucis 42; capellae: s. Trinitatis 18, s. Stanislai 18, 37, omnium Sanc-

torum 18, 38, s. Michaelis 37; fabrica v. hoc verbum.
vinum 6.
Wes Welika 32.
wyedro 11.
vox in capitulo 8, 17, 23.
Wratislaw comes Joannes Adamus 57.
Zittania 49.
Zlatnik 34.

Index capitum.

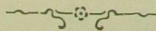
Proëmium statutorum	2
De oneribus archiepiscopi pragensis	5
De officio praepositi pragensis	7
De oneribus praepositi pragensis	9
De officio decani pragensis ecclesiae	12
De oneribus decani pragensis	15
De officio et oneribus archidiaconi pragensis	16
De officio et oneribus scholastici pragensis	17
De potestate capituli pragensis et quod praepositus, archidiaconus et scholasticus habent vocem in capitulo ratione suarum dig- nitatum	17
Qui possunt ad beneficia in ecclesia pragensi sita praesentare per- petuo, et qui non	18
Ad quem pertinet administratio vacante sede archiepiscopali et aliis praelaturis et beneficiis quibuscunque vacantibus in ecclesia nostra	19
Qui tenentur ad procuracionem capparum de serico	19
Qualiter providendum sit ruinis sumptuosis fabricae pragensis	20
An praelati, canonici et ministri ecclesiae pauperes suos exactio- nare possint	21
De inventario	22
De sindico et notario capituli	22
De praerogativa canonicorum in sacris ordinibus constitutorum	23
De optionibus	24
De poena onera non solventium	25
De praerogativa canonicorum residentium et in studio privilegiato existentium	26
De novitatibus in cantu et legenda non introducendis	28
De oboedientia in Odolena voda	28
Quod decima montium eo iure, quo funeralia, ministris debeatur	28
De officio canonicorum habdomadariorum	29
De praelatis et canonicis residentibus	30
De mediis praebendis	30

De officio custodis et sacristae coniunctim	31
De officio et oneribus sacristae tantum	32
De officio cantoris	33
De officio magistri in theologia et salario ipsius	34
De officio magistri scholae	35
De officio tumbarii sancti Adalberti	36
De altaristis	37
Quod altariste debeant esse presbyteri intra annum	38
Quod vicarii omnes infra divinum officium stent in choro	39
De vicariis canonicorum nostrae ecclesiae et salario eorum	40
De balkinis et cereis ecclesiae importatis, ad quos pertineant	40
De clericis choralibus	41
De matronis ecclesiae	42
De praerogativis canonicorum Boleslaviensium	43
De beneficiis, quae simul se compatiuntur, et quae non	44
Qui testamenta facere possunt et de anno gratiae	45

Corrigenda.

- Pag. 6. nota 4. et pag. 11. nota 12. „volgariter“ lege „vlgariter“.
Pag. 14. lin. 24. „divino, pia“ lege „divino pia“.
Pag. 22. lin. 21. „psius“ lege „ipsius“.
Pag. 26. lin. 21. „residentiam“ lege „residentium“.
Pag. 34. lin. 9. „nostrum“ lege „nostram“.
Pag. 36. lin. 4. „saum“ lege „suum“.

**Editiones archivii et bibliothecae
s. f. metropolitani capituli Pragensis:**

- I. Josephus Locatelli: Babylon Bohemiae ab anno 1780 usque ad annum 1790«. Pretium: 3 C.
 - II. Hilaria Litoměřického: »Traktát o nejsvětějším přijímání lidu obecného pod jednou způsobou«. Pretium: 3 C.
 - III. „Zwei Legenden über das Leben des Laienbruders Friedrich von Regensburg“. Pretium: 1 C.
 - IV. Privilegia semper fideli metropolitano capitulo Pragensi a Sancta Sede concessa. Pretium: 1 C.
 - V. Statuta metropolitanae ecclesiae Pragensis anno 1350 conscripta. Pretium: 1 C.
-

UNIVERSITÄT
WIEN
BIBLIOTHEK

UB WIEN

+AM363498808

○ J. STROBL
□ □ WIEN □ □
VIII. Pfeilgasse 29

